

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XIII. V Ljubljani, oktobra 1896. *10. zvezek.*

Praznik sv. rožnega venca.

I. Žalostni del sv. rožnega venca pri sv. maši.

„Kraljica sv. rožnega venca, prosi
za nas!“ Lavr. lit.

Sedanji preslavno vladajoči papež Leon XIII. so uvrstili v lavretanske litanije pristavek: »Kraljica sv. rožnega venca, prosi za nas!« Storili so to, da bi v teh nevarnih časih za cerkev opomnili vernike, koliko dobrot in blagrov, koliko zmag in slave je došlo sv. cerkvi ravno po Kraljici sv. rožnega venca. Zato že več let naročajo sv. rožni venec očitno moliti v jednom zadnjih treh mesecev v letu.

Kraljici sv. rožnega venca je postavila sv. cerkev tudi današnji praznik, da bi polna sv. veselja hvaležno počastila Marijo za vse zmage nad sovražniki sv. cerkve. Zlasti pa je današnji dan spomin preslavne zmage krščanske vojske nad turškim polumesecem pri Lepantu l. 1571. Današnji praznik je praznik veselja in hvaležnosti posebej za bratovščino sv. rožnega venca, ker ravno goreča molitev sv. rožnega venca, ki so jo ob tistih vojnih časih pošiljale rožnivenške bratovščine proti nebu, ta je največ pripomogla k oni srečni zmagi. Današnji praznik je praznik veselja in hvaležnosti za vsacega katoliškega kristijana, ker nas spominja največje ljubezni Jezusa in Marije do nas. Največjo ljubezen do nas je pokazal Jezus, ko je on, večni Sin nebeškega Očeta, hotel v času včlovečen in rojen biti, da s svojim križem odreši človeški rod, ter ga, posvečenega po sv. Duhu, vekomaj zveliča. Največjo ljubezen do nas je pokazala Marija, Mati

njegova, ko je sebe razglasila deklo Gospodovo, in zopet, ko se je pri Jezusovem kronanju v tempelju tudi sebe popolnoma darovala Bogu. Zlasti pa je pod križem razodevala vso svojo ljubezen ter sodelovala z našim Odrešenikom, da se moremo vekomaj zveličati. Vseh teh skrivnostij pa nas opominja molitev sv. rožnega venca.

Sv. rožni venec se more za Jezusom imenovati največji dar Marijin revnemu čloyeštvu; saj ga je Marija sama podarila sv. Dominiku kot najboljše orožje v vseh nadlogah, težavah in skušnjavah, podarila ga je za vse kraje in za vse čase. Največji dar Jezusov revnemu človeštvu, veljaven za vse kraje in čase, pa je nekrvava daritev nove zaveze, vedni spomin tiste krvave daritve, katero je on opravil na sv. križu — to je sveta maša. Ta dva najdražja darova Jezusovega in Marijinega premilostnega Srca se opravljata v zvezi tako, da pobožni kristijan, tudi če zna brati, rad moli sv. rožni venec med sv. mašo. Najrajše moli verni katoličan žalostni del sv. rožnega venca pri najsvetejši daritvi. Premišljeva se počasi in z odmorom zmoli sv. rožni venec pri celi daritvi sv. maše. Da bo vaš rožni venec toliko ljubši Bogu in Mariji in vam toliko bolj sadonosen, sklenil sem podučiti vas danes, kako lepo se strinjajo posamezni oddelki svete maše z žalostnim delom sv. rožnega venca. Poglejmo torej, kako se to lepo veže, ako kristijan s presledki pri vsej daritvi sv. maše premišlevaje moli sv. rožni venec.

Najsvetejše opravilo sv. maše premišljeva je obstojmo petkrat, da jo spravimo v zvezo s peterimi odstavki sv. rožnega venca.

1. Prve molitve pri sv. maši so nastopne molitve, ki pripravljajo javno in vkupno mašnika in ljudstvo na sv. dejanje. Mašnik moli globoko sklonjen pred stopnicami, prosi Boga in vse svetnike odpuščanja svojih grehov, vdari se trikrat na prsi ter glasno spozna, da so je zagrešil v mislih, željah, besedah in dejanju. Ko stopa proti altarju ter ga poljubi, še zmiraj prosi Boga, naj mu bo milostljiv ter mu odpusti vse grehe. Tako ga potere, tako ožalosti, tako poniža zavest, da teža grehov leži na njem.

Ali ne vidite v tem podobe samega Jezusa pred seboj? Kakor vstopi mašnik v ograjeno svetišče pred oltar, tako je nekdanj vstopil Kristus v vrt Getzemani. Kakor se spominja mašnik nizko sklonjen pred stopnicami svojih grehov, tako je imel nekdanj Kristus, do tal sklonjen na zemljo, grehe vesoljnega sveta pred očmi. In naša

sv. vera nam pokaže v duhu božjega Odrešenika, ki išče v vrtu Getzemani tolažbe v molitvi, pokaže ga nam, kako mu teža grehov, kako mu grozno trpljenje, kako mu misel, da bo v kljub temu še toliko ljudij pogubljenih — k r v a v i p o t iztiska iz svetega života.

Ko, kristijan, začneš moliti prvi odstavek žalostnega dela sv. rožnega venca, stopi naj ti Oljska gora pred oči, spominjaj se svojih grehov, obžaluj jih, in vseh desetero Čiščenamarij boš zmolil v pravem duhu, s kakoršnim ta navdaja sv. vera. Obstoj nekoliko in zdihni ob koncu teh deset Čiščenamarij: »Molimo te, o Kriste in te hvalimo, ker si za nas krvavi pot potil!«

2. Postojmo pri berilu in evangeliju. Mašnik gre od srede oltarja na listovo (desno) stran, od tukaj zopet na sredo in od tod na evangelijsko stran. Na obeh krajih bere besede svetega pisma, stare ali nove zaveze.

Nekdaj so peljali Zveličarja od Oljske gore k Anu, odtod h Kajfu, ki je bil za tisto leto veliki duhoven, od tega pred sodišče k Pilatu. Ta pa je dal Njega, na katerem ni našel nobene krivice, krvavo bičati. Nedolžnega je Pilat spoznal Jezusa, in vendar ga je dal tako neusmiljeno preteptati! Zares, ako to premišljujemo, vzdigne se nam pravična jeza nad takim nezaslišanim početjem. Toda ne, prerok Izaija (53, 5.) nam pové, od kod vse to, rekoč: *On pa je bil ranjen zovoljo naših grehov, in potrj zovoljo naših hudobij, pokorjenje je bilo nad njim zovoljo našega miru, in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.*

Kristijani! Ali mar nismo Jezusu zovoljo tolikega trpljenja dolžni največje hvaležnosti in ljubezni? Zdihujmo torej vselej pri tem delu sv. maše ob koncu družega odstavka sv. rožnega venca k Jezusu rekoč: »Molimo te, Kriste, in te hvalimo, ker si za nas bil krvavo bičan!«

3. Sv. maša se nadaljuje. Bližamo se p o v z d i g o v a n j u. Zvonček naznani, da treba na obeh kolenih klečé počastiti pravega, živega Boga, Jezusa Kristusa, ki ga pri povzdigovanju v podobi posvečenega kruha pokaže mašnik vernikom.

Tako je nekdam stopil Pilat s Kristusom pred sodnjo hišo ter ga p o k a z a l j u d o v k e m u l j u d s t v u. Toda to ljudstvo, katero je Jezus tako obdaril z dobrotami in čudeži svoje ljubezni, gledalo ga je krviželjno ter vpilo tako surovo. In kakšnega je pokazal Jezusa? Vsega raztepenega in s t r n j e v o k r o n o na glavi, katero so mu spletli vojaki kot kralju, da bi ga toliko huje zasmehovali. S trstom, ki so mu ga dali v roke, so ga bili po

razboleni glavi, da se mu je presv. kri še bolj cedila po obrazu in životu. Celo nejeverniki Pilat je imel usmiljenje ž njim, rekoč: *Glejte, človek!* (Jan. 19, 5.) Glejte bornega, preveč pokorjenega človeka; imejte vendar usmiljenje ž njim!

Kristijani! Ako si Zveličarja zopet stavimo pred oči pod to podobo, ako premislimo, kako grozne bolečine so mu napravljali dolgi trni v njegovi sveti glavi, ako premislimo, da je Jezus hotel to trpeti zavoljo našega napuha, ničemernosti, častilakomnosti, — vprašam vas; ali nas ne vleče nekaj na tla, da pademo na kolena pred tako ponižanim Odrešenikom ter mu koncem tretjega odstavka svetega rožnega venca zakličemo v duhu: »Molimo te, Kriste, in te hvalimo, ker si za nas bil s trnjem kronan!«

4. Mašnik pri oltarju se pripravlja za sv. o b h a j i l o. Tedaj se združi z Jezusovim presv. Telesom najožje: kolika tolažba to za revno človeško srce, kolika milost, ko se mu Jezus sam dá v zastavo večnega življenja!

Spomnimo se tedaj onega trenutka, ko sta se na križevem potu srečala Jezus in Marija. Rada bi bila presv. Mati zmiraj pri njem, rada vedno združena s svojim Sinom; toda odtrgali so ji ga neusmiljeni rablji, le od daleč more za njim. Dva dni pred velikonočnimi prazniki je Jezus v Betaniji vzel slovo od svoje Matere. Ona pride v Jeruzalem, svojega Sina hoče še jedenkrat videti, po ulicah hodi sem ter tja, kje bi ga ugledala. Tedaj pa okoli vogla sem prihrumi druhal razdivjanih farizejev, spredaj nese hlapec napis križa, nekoliko korakov zadaj omaguje med vojaki blede, okrvavljen in ves utrujen, s težkim križem obložen — Jezus Kristus, Odrešenik sveta. Božja Mati se prerine skozi množico, in najžalostnejša Mati stoji pri najbolj trpečem Sinu. Tisti trenutek za Marijo pač ni bil tolažilni, napravil ji je ta sestanek najhujše dušne bolečine. Pač je bilo v tem nekaj tolažbe, ker je Marija spoznala v Jezusovem trpljenju voljo nebeškega Očeta, da odreši s tolikim trpljenjem človeški rod.

Kristijani, počastimo pri tem oddelku sv. maše presv. Srce Jezusovo in presladko Srce Marijino! Zahvalimo Jezusa za težki križ, s katerim nas je odrešil, ter zakličimo ob koncu tega odstavka v duhu: »Molimo te, Kriste, in te hvalimo, ker si za nas težki križ nesel!«

5. Kmalu je zadnji blagoslov in zadnji evangelij. Mašnik najprej raztegne svoje roke proti križu, potem blagoslovi ljudstvo, nato bere zadnji evangelij.

Tako so nekdanj raztegnili roke ljubemu Zveličarju, potegnili noge, da so sklepi pokali, prevrtali so oboje ter pribili na sv. križ. Tako je visel Jezus Kristus na lesu sramotnega križa, in od tedaj se ravno od križa razliva ves blagoslov doli na nas. Na križu je visel božji Sin, pod križem je stala njegova Mati in je svojega Sina prostovoljno darovala božji pravici, da nas v svoji brezmejni ljubezni sprejme za svoje sinove ter ž njim vred v srcu umirala. (Encycl. Leon XIII. octobr. 1894.) Zahvaljena bodi ti, nebeška Mati, za vso žalost in bolečino, ki si jo prestala za nas pod sv. križem! Molimo te, Kriste, in te hvalimo, ker si za nas križan bil!

To skrivnost sv. rožnega venca ob koncu sv. maše premišljujočim stopi pred oči sveti križ kakor prižnica, odkoder se oznanjajo najlepši nauki, stopi nam pred oči sv. križ, kakor ogledalo samih nebeških naukov. Križ, znamenje našega odrešenja, križ, ki se blesti na glavah kronanih oseb in se ž njim tolaži tudi najborniši siromak, križ, pravim, bodo vsadili kedaj tudi na naš grob; tedaj bo to zadnji evangelij za nas, zadnja tolažba, ako smo se v sv. veri in božji ljubezni ločili s tega sveta. In zopet bo sv. križ vsem pravičnim kakor zadnji evangelij poslednje sodbe dan, ko jim bo oznanil prihod božjega Sodnika, ki jim odloči srečno večnost, srečno za dušo, srečno za telo. Tedaj bo naš odrešenik Jezus Kristus prejel in prejemal od vseh zveličanih hvalo in zahvalo, slavo in čast, ki mu bodi od vekomaj do vekomaj.

Kdor sv. rožni venec moli pobožno, kdor ga moli premišljeva je ter počasi izreka posamezne stavke, ta more od Boga na priprošnjo Marijino pričakovati mnogo milostij za dušo in telo.

Nekega desetletnega dečka je sosedov sin tako nesrečno udaril s kamenom na spodnji del života, da se je moral precej vleči ter poklicati zdravnika. Skozi 14 dnij je imel deček silne bolečine. Zdravnik se je trudil zastonj, bolečine so se bolj večale kot manjšale.

Žalostna in huda je bila za vso družino noč, ko je deček jokal in stokal ter se zvijal. Zjutraj gre žalostni oče zopet k zdravniku. Ta mu naznani, da je poskusil že vsa zdravila, ki so se mu zdela primerna. Od njega gre oče k domačemu dušnemu pastirju. Razloživši mu žalostni stan jedinega sina, poprosi ga, naj opravi na altarju Matere božje jedno sv. mašo v čast pomočnici kristijanov. Župnik mu to precej obljubi ter naroči, naj oče in

mati med sveto mašo doma molita sv. rožni venec. Potolažen gre oče domov. Pred Marijino podobo molijo potem goreče in prav zaupno oče in mati in še neka druga pobožna oseba iz tiste hiše. Deček je vmes večkrat zakričal samih bolečin, dokler ni zvon naznanil povzdigovanja. Tedaj pa hipoma zakliče: »Oče, mati, nič več me ne boli!« In šel je iz postelje, če tudi še nekoliko slab, a bil je zopet zdrav, kakor poprej, veselje in hvaležnost starišev se ne dá popisati.

Glejte, kristijani, koliko premore s v. m a š a in s v. r o ž n i v e n e c! Ti ljudje so samo doma molili, pa so dosegli že toliko milost v časnem oziru. Gotovo smemo pričakovati še večjih dušnih milostij, ako molimo sv. rožni venec pobožno v cerkvi med daritvijo sv. maše.

Ob koncu sv. rožnega venca pridevamo navadno pristavek: »U s m i l i s e v e r n i h d u š v v i c a h!« Da, ljubi Jezus, usmili se ubogih duš v vicah! Usmili se jih na priprošnjo svoje božje Matere, usmili se jih zavoljo svojega neskončnega zasluženja!

Mi pa darujmo svoje rožne vence, sveta obhajila, svoje pobožnosti, svoja dobra dela za uboge duše v vicah, da jih, kolikor več, toliko bolje postavimo iz očiščevalne ječe v *kraj luči, hladu in miru*. Koliko se je že ločilo s tega sveta naših sorodnikov prijateljev, znancev! Danes leto se ta ali oni ni nadejal, da k letu osorej ne bo več mogel opraviti rožnivenške pobožnosti. In danes čaka morda ravno na vaše Češčenamarije, na vaš rožnivenec. Zatorej priskočimo ubogim dušam v vicah na pomoč! Iz vic rešene duše se nam bodo hvaležne skazovale v vsem našem življenju — in morda ga bo kmalu konec — in pri sodbi božji homo imeli toliko več zagovornikov za-se, kolikor več dušam smo pomagali v nebesa, pomagali k Jezusu, nebeškemu Kralju in h Kraljici sv. rožnega venca. Amen.

Val. Bernik.

2. Začetek sv. rožnega venca in zgledi gorečih častilcev te molitve.

Vzemite v roke prijetni rožnivenec in prepevajte čast Devici naši pomočnici. Duh. dnevnice. (Resp. ad I. lectionem.)

L. 1837. sta šla dva misijonarja, o. Bataillon in o. Chanel (poznejši mučenik za Jezusovo vero), oznanjevat jedino zveličalni nauk božji na otoke oceanske. Po jednoletni nevarni vožnji sta stopila na suho. Srčno sta hrepenela oznanovat sv. evangelij, pa

kako naj to storita, ker jezika otočanov nista umela? Uriti sta se jela v tujem jeziku, pred vsem pa sta iskala pomoči v molitvi, sosebno v rožnem venecu. Stari ondotni otočani pripovedujejo, da so videli pogosto o. Chanela z molekom iti skozi vas; obseval je tako rekoč otoke s »Češčenamarijami«. Jedinu upanje očetoma misijonarjema je bila Marija, dobra mati. »Kaj pomeni«, tako so se povpraševali otočani, »tista verižica, ki jo beli nosijo vedno v rokah? Tiste jagode, ki jih vedno prebirajo s prsti? Tiste besede, ki jih govoré k Nekomu, katerega pa ne vidijo . . .?« Radovedni povprašujejo tudi dobre misijonarje, kaj pomeni vse to? Kdo je bil sedaj bolj srečen, kot dobra očeta, ki sta se že nekoliko privadila jeziku! Radovedne otočane sta začela učiti sv. rožni venec ter ga prepevati po mičnih melodijah, ob enem pa jim razlagati najlepše molitve in verske skrivnosti, ki jih tako lepo združuje sv. rožni venec. Koj so se dopadle otočanom nove molitve, skušali so jih moliti za misijonarji, jih prepevati, hoteli so sami imeti male verižice ter jih prebirati. Prepevali so sv. rožnivenec pri sv. maši, pri bolnikih, pri pogrebih. Ko se zmráči, molijo po vseh kočah in pojó sveti rožni venec iz vsega grla. Milo se glase te molitve po samotnih otokih; misijonar o. Chanel je večkrat poslušal ves ganjen in šepetal gorečo molitev: »O Marija, mati dobrega pastirja, kraljica apostolov, blagoslovi vse te molitve, sprejmi vse te angeljske pozdrave in pripelji zaradi njih vse otroke Oceanije v ovčnjak svojega Sina.« Sv. rožni venec nosijo otočani na vratu, njih kraljica ga ima kot lepoticje, poslal ga ji je papež Leon XIII. Kažejo se pred vsem svetom kot pravi Marijini otroci.

Tako ljubijo ti na pol divjaki Marijo rožnivenško, in mi? — Ali se ne čutimo osramotenih? Ali molite vi pobožno sv. rožni venec, ali ga molite pogosto, radi? Kako rad bi vam veselje in ljubezen do te molitve obudil zlasti danes, na lepi praznik svetega rožnega venca. V ta namen vam hočem povedati v prvem delu začetek sv. rožnega venca in v drugem vas hočem po zgledu gorečih častilcev sv. rožnega venca spodbuditi k pogostni in pobožni molitvi sv. rožnega venca.

I. Proti koncu 12. stoletja se je pričela v južni Francoski kriva vera, katere privrženci so se po mestu Albi imenovali Albigenzi. Papež Inocencij III. pravi o njih, da so hujši od Saracenov. Bili so zares prav kruti sovražniki sv. cerkve in prave vere. O Bogu-človeku Jezusu niso hoteli nič vedeti, istotako ne o Materi njegovi Mariji, tajili so neumrjočnost duše, odpravili sv. zakon ter živeli prav živinsko; namesto božjih so pa postavili satanske nauke. Zato toži milo sv. Bernard: »Cerkve so prazne, ljudstvo brez duhovnikov, zakramenti se ne spoštujejo, tako umira ljudstvo brez

cerkvene pomoči, brez pokore in spreobrnjenja.« Nehala je molitev, oltarji so bili podrtni, cerkve oskrunjene. Z jedno besedo : razuzdanost in hudobija sta vladali grozno. V teh žalostnih časih je bila človeška moč — zastonj. Sinovi sv. Bernarda so glasno in vneto pridigovali — zastonj. Knezi so pošiljali vojske nad krivo vero — zastonj. Cerkev je zdihovala po rešeniku. Pomoč je prišla nepričakovano od priprostega meniha, od sv. Dominika, ki je postal zaželen učenik s sv. rožnim vencom.

Že deset let se je trudil, svaril, učil, molil neumorno, pa ni se obrnilo na bolje. V goreči molitvi se je naposled zatekel k sv. Devici, molil na samotnem kraju tri cele dneve in noči, se postil, naposled je utrujen omagal. In videl je čudno prikazen. Prikazala se mu je sv. Devica v nebeški lepoti in slavi, obdana od treh kraljic, katerih jedna je imela belo, druga rudečo, tretja z zlatom pretkano obleko. Vsaka teh kraljic je imela 50 jednako-oblečenih spremljevalk. »Ti veš, preljubi sin« — je spregovorila Marija — »na kakšen način je Bog odrešil svet. Najprvo je došlo meni pozdravilo od angelja Gabrijela, nato je bil rojen Jezus ter je sveto živel, potem je bridko trpel in umrl, naposled slavno vstal in šel v nebesa. Tako je bil svet rešen in nebesa so se odprla. Te skrivnosti življenja in smrti Kristove, obdane od angeljskega pozdrava in molitve Gospodove, so moj rožni venec, oznanuj ta rožni venec krivovercem in jeli se bodo spreobračati.« Nebeška gospa mu še razloži, da pomenijo tri kraljice s spremljevalkami vesel, žalosten in častitljiv del ter izgine. — Potolažen se prebudi Dominik, vstane, se odpravi v Toulouse ter se poda naravnost v glavno cerkev. V tem trenutku so pa začeli zvonovi te cerkve sami zvoniti, zvonili so tako sladko in milo, kot bi bili glasovi angeljev; ljudstvo posluša strmeč to nebeško zvonjenje ter hiti od vseh krajev radovedno v cerkev. Drug družega vprašujejo, kaj pomeni neki to? Ko je bila cerkev polna, stopi sv. Dominik na leco ter govori goreče o božjih sodbah in božjem usmiljenju ter pove, da ga ni boljsega pomočka uiti božji ostrosti ter zadobiti zopet milost božjo, kakor molitev sv. rožnega venca; razloži potem strmečemu ljudstvu skrivnosti te molitve ter je uči moliti. Bilo je pa med poslušalci tudi več krivovercev. Norčevali so se iz te molitve ter zasramovali svetnika, češ, da jih ima za otroke, ki še ne znajo Očenaša in Češčenamarije, ter gredó sramoteč iz cerkve. Ali — zunaj divjá strašna nevihta, bliska se grozno, gromi i treska . . . Osramočeni se morajo krivoverci vrniti v cerkev.

Vedno gorečnejše govori Dominik, vedno bolj prepričevalno in bolj prisrčno, naposled poklekne pred podobo Matere božje ter moli naprej sv. rožni venec in vsi molijo ž njim ter čutijo čudovito moč te molitve. Molijo nehoté tudi krivoverci. Kar umolkne vihar, nebo se zjasni, solnce posije — mir, veselje sije tudi na obrazu pobožnih molilcev. Ustanovili so bratovščino sv. rožnega venca. Molitev sv. rožnega venca je molitev nebeška; ni je nas naučil človek, naučila nas je je nebeška Kraljica sama. Zato čuti pobožni molilec čudno njegovo moč; ta trobojni venec, sestavljen iz nebeških molitev, Očenaša in Češčena Marije, med kateri se vpletajo najlepše skrivnosti sv. vere, kako čuden vonj širi krog sebe! V srce prinese tolažbo, oživi vero, tolaži božjo jezo, je zakladišče milostij, drevo življenja, ozdravlja bolne, po njem doteka krščanskemu ljudstvu milostij brez števila. Izročila je Marija sveti rožnivenec cerkvi in sv. cerkev ga časti in spoštuje kot dragoceno darilo svoje Matere. Obdarovala je to sv. molitev z brezštevilnimi pravicami in odpustki, kot nobeno drugo, imenuje jo »najsvetejšo molitev«, postavila ji je celo poseben praznik, priporoča, da ga molijo verniki skupno cel mesec oktober. Pred nekaj leti je sestavila nove dnevnicke za ta dan in nov mašni obrazec; sploh z jedno besedo: sv. cerkev ima to molitev visoko v čislih, pripisuje ji nebeški izvor, kar je Gregor XIII. l. 1577 naravnost izrekel. Zato je pa tudi njena najsrčnejša želja, da molijo njeni verniki to molitev in nam kliče v dnevnicah današnjega dne: *Vzemite v roke prijetni rožnivenec in prepevajte čast Devici, naši pomočnici!*

II. To prisrčno vabilo sv. cerkve so slušali njeni otroci vedno s pripravljenim srcem. Molili so sv. rožnivenec imenitni, sloveči možje. Molil ga je papež Pij V., Gregor XIII., Pij VII., Pij IX in sedanji sv. oče Leon XIII., katerega imenujejo vže rožnivenškega papeža. Veliki cesar Karol V. je molil sv. rožni venec vsak dan, ako je imel še toliko opravila; »prej ne grem, je dejal, na delo, predno zmolim sveti rožni venec«. Skoraj vsi kralji in kraljeviči francoski in španjski so se dali upisati v rožnivenško bratovščino. Kralj Alfonz V. je imel navado reči: »Kličimo najsvetejšo Devico na pomoč, da nam s svojim rožnim vencem pomaga vladati državo«. — »Jaz si štejem v čast, da molim vsak dan sv. rožni venec; to lepo navado sem podedoval po materi, kraljici Ani, ter jo zmiraj v časti imam«, rekel je večkrat Ludovik XIV., kralj francoski. — Filip, španjski kralj, je dejal sinu: »Moj sin, ako hočeš ohraniti državo, nosi s seboj sveti rožni venec.« Škofje so to molitev tudi

visoko cenili. Franc Saleški priporoča to molitev v pismih. Molil jo je vsak dan ter pobožno premišljeval skrivnosti rožnivenške. Tako so delali i drugi škofje in mašniki: Karol Boromej, Alfonz Ligvorij, ki je nosil molek krog vratu ter obljubo storil, vsak dan moliti sv. rožni venec, pobožni škof Wittmann, Rudigier, sveti Ignacij, Filip Neri, Klemens Marija Dvořak (Hofbauer). Nikolaj Flue je imel celo palico tako uravnano, da je nanjo mogel vedno moliti sv. rožni venec, Franc Ksaver je nosil krog vratu molek, ter ž njim čudeže delal. Nek neverni učenjak je družega učenjaka, ki je rad molil sv. rožni venec, zavračal, češ da se taka molitev ne spodobi učenemu človeku; ta mu je pa odgovoril: »Kakor je potrebna jed in pijača truplu, tako je duši potrebna molitev; rožnivenec je kruh, pijača, hrana za dušo, je kratek obseg evangelija, podlaga krščanskega nauka, veselje svetnikov, pesen hvalnica angeljev, slavospev sv. Trojici.«

Tako so slušali kristijani, visoki in nizki, glas sv. cerkve ter pridno molili sv. rožni venec, ter ga še vedno molijo. Kako rad bi tudi v vas vnel ljubezen do te molitve! Zato vam kličem tudi jaz danes besede cerkvene: *Vzemite v roke sveti rožni venec in prepevajte čast Devici naši pomočnici.*

Molite to molitev p o b o ž n o in s p r e m i s l e k o m; molite jo pa tudi r a d i.

Ako moliš veseli del, obudi tudi ti v srcu sveto veselje, ki ga je čutila Marija pri pozdravu angeljevem, ko je hitela čez gore obiskat teto svojo, ko je čula pri rojstvu Jezusovem angeljev petje. Išči veselja pri Jezusu, ne med svetom. Če moliš žalostni del rožnega venca, žaluj z Marijo, stopaj v duhu po okrvavljeni poti za svojim Izveličarjem, s težkim križem obloženim, vstopi se pod križ . . . Misli si, jaz, prav jaz sem kriv s svojim grehom bridkega trpljenja in smrti dobrega Izveličarja ter skleni, raje umreti, kot Kristusa še z grehom križati. Če moliš častitljivi del sv. rožnega venca, veseli se z Marijo ter jo blagruj radi vstajenja in vnebohoda njenega Sina . . . hrepeni po nebesih sam, za Jezusom, kamor te on vabi v pravo domačijo. O, pa žalibog, mnogoteri kristijani prebirajo jagode na molek, molijo sv. rožni venec brez miselno. O ne storite tega . . . Skrivnosti sv. rožnega venca vas učé ljubezni božje: *Bog je svet tako ljubil, da je dal jedinega Sina . . . in on je mene ljubil in se je zame v smrt dal.* Molite pobožno to molitev in rastle bodo v vas nebeške čednosti: vera, upanje, ljubezen. Naj čuti tvoje srce kar izgovarjajo ustnice. *Vzemite v roko*

prijetni rožni venec in prepevajte čast Devici, naši pomočnici. Môli sv. rožni venec rad in pogosto. Kako ljuba in draga je bila ta molitev našim prednikom po slovenskih pokrajinah! Molili so jo radi in pogosto. In bili so časi srečni; srečne družine, dobri otroci so bili veselje starišev, nedolžnost je bila čislana, pravičnost je kaj veljala . . . bilo je z jedno besedo dobro v onih srečnih starih časih! Pobožni rožni venci so klicali blagoslov božji doli na zemljo. O da, vaši očetje in dedje so ljubili to molitev. A sedaj? Sedaj pa očetje in gospodarji pogostokrat, najraje pa na dan, ki ga je Gospod sebi odločil v čast, pa tudi druge dneve zvečer in pozno v noč posedajo pri vinu ali celo drugi nagnjusni pijači in peklenskih kartah ter se učé onih satanskih naukov: jeze, preklinjevanja, goljufije in drugih nerodnostij ter ubijajo dragi čas, pozno v noč prilomastijo domov preklinjajoč in tako nastane nemir in nesreča družin, blagoslov božji mora izginiti. O krščanski očetje! sv. rožni venec v roke, skrbite, da se v vaših hišah moli vsak večer sveti rožni venec pobožno, dajte vsem domačim lep zgled in ostajajte zvečer doma na ljubo — Mariji, svoji nebeški Materi. Molili so nekdam radi sv. rožni venec naši mladeniči in dekleta; cvela je še nedolžnost in devištvo. A odkar so dali sveti rožni venec iz rok, ne čuješ skoraj družega, kot grdo klafanje mesto molitve, najdeš pogostokrat nesramna shajališča, ponočevanje, pregrešne zveze! Krščanska mladina, ne prodajaj za grdo nečisto veselje — svoje časne sreče, duše, večnosti, Boga . . . O vzemi mladenič, dekle sv. rožnivenec, nôsi ga s seboj, môli ga rad, če greš sam ali sama po samotnih potih, môli ga doma ali v cerkvi, môli ga s čistim srcem; nečisto srce je gnjus Mariji; na ljubo svoji Materi raztrgaj nečiste in grde vezi, okleni si pa tem tesneje krog rok sv. rožni venec!

O, vsem, vsem kličem: *Vzemite v roke prijetni rožni venec, naj vam bode spremljevalec v mladih letih in moški dôbi, imejte v časti to Marijino darilo, in bode vam v tolažbo, ko bode smrt raztrgala vezi, ki vas vežejo na ta svet.*

V Fichtenavu na Bavarskem, nekaj ur od Altöttinga, stoji na samem, sredi žitnega polja, bogato ozaljšana cerkvice; v cerkven zid je vzidan spominski kamen že davno umrlega župnika. Beriva: »Popotnik, ti vprašaš, kaj sem bil? To, kar ti. Kaj sem sedaj? Kar bodeš ti kmalu — plen neusmiljene smrti pod zeleno rušo. Ker sem pa ljubil božjo Mater v sv. rožnem vencu in sem vse

premoženje do zadnjega vinarja zapustil Mariji rožnivenški, zato upam nanjo, da mi bo sprosila večno življenje . . . Ambrozij Grienwaldt l. 1701.«

Ali naj vas še spodbujam k molitvi svetega rožnega venca? Čujte pristrčne besede svojega dušnega pastirja, ki ljubi vaše duše in vam hoče dobro, čujte jih vi otroci, vi mladeniči, vé dekleta, možje, žene, starčki: Molite pobožno, molite radi in velikokrat lepo molitev sv. rožnega venca, in Marija rožnivenška, ta dobra Mati, bode tudi vam sprosila nebeško veselje pri svojem Sinu. Amen.

Fr. Rihar.

Dvajseta nedelja po binkoštih.

I. Zakaj nočejo nekateri verovati v čudeže?

Jezus mu reče: Pojdi, tvoj sin živi!
Jan. 4, 49.

Današnji sv. evangelij nam pripoveduje velik čudež, ki ga je storil naš Gospod Jezus Kristus. Z jedno samo besedo je nebeški Učenik ozdravil za smrt bolnega sina nekega kraljiča. Ko se je oče prepričal, da je bil njegov sin ozdravljen na besedo Gospodovo, *veroval je on in vsa njegova hiša.*

Iz sv. pisma vemo, da je Kristus še veliko drugih čudežev storil nad rečmi, in ljudmi in sicer očitno, tako, da jih nihče ni mogel tajiti. K večjemu jih je kak ošaben farizej in trdovraten brezverec skušal kako drugače razložiti, kakor po božji vsemogčnosti, da jih je pripisoval skrivni čarovniji ali pa pomoči belcebuba, višjega hudičev. Toda zdrava pamet vernega ljudstva ni mogla slednjič drugače, kakor spoznati čeznatorno moč. Tako se godi tudi dandanašnji. Verno ljudstvo ponižno moli čudežno moč božjo v toliko prikaznih, med tem, ko se mu marsikatera ošabna glava, ki se šteje bolj med omikane ali razsvitljene, posmehuje. Marsikateri, ki se imajo za bolj prebrisane, se ustijo, da čudežev ni in da sploh niso mogoči, da so vse čudne prikazni le natorne, katerih še dovolj razložiti ne moremo, a sčasoma da bo veda vsemu prišla do dna.

Mnogoteri »omikanci« se že rogajo in jeze penijo, če le slišijo o kakem čudežnem dogodku govoriti. Odkod to izvira? Ta

strah se razlaga odtod, ker se čudeži ne vjemajo z navori, katere imajo taki brezverni ljudje

- a) o Bogu,
- b) o katoliški cerkvi,
- c) o večnosti.

Zato hočem to nekoliko bolj razložiti, ter vas v pravem nauku pokrepčati, da se ne bote dali po vsakem govoričenju kacega prevzetneža zapeljati, ker tudi dober kristijan jame sem ter tje dvomiti.

I. Mnogoteri se ustavljajo dandanašnji veri v čudeže, ker čudeži ne ugajajo njihovim zapopadkom o Bogu.

Kdor priznava čudeže, mora ob enem priznati tudi Boga in njegov vpliv na vladanje sveta. Kajti čudeži so taka dejanja, ki jih noben človek ne more z natornimi močmi storiti, ki se torej morejo le zgoditi po čeznatorni poti, po božji vsemogočnosti. — K ljudem, ki se ustavljajo veri v čudeže, spadajo pred vsem tisti, ki sploh ali o Bogu in čeznatornem svetu nič nočejo vedeti, ali pa tajé, da ima Bog moč in voljo v navadne stvari in postavljeni red sem ter tje izvanredno se vtikati, n. pr. bolnika brez natornih pomočkov zoper natorne postave hitro ozdraviti. Oni pravijo, da imamo natorne postave in tak svetovni red, na katerem se nič ne more premeniti. Taki postavijo svet višje ko Boga, stvarstvo višje ko stvarnika, ako še sploh vanj verujejo. Če verujemo v Boga, ki je ves svet iz nič ustvaril in mu dal posebne postave, mu moramo tudi oblast pripisovati, da on ne gledé na te postave v gotovih slučajih, ko je to v njegovih svetih namenih, deluje, kar se ravno po čudežu godi. Ako bi Bog ne mogel vsak trenutek prosto s svojim stvarstvom zapovedovati po svoji volji, če bi po stvarjenju moral on le mirno gledati vse stvari, potem bi bil on slaběji kot njegovo delo, torej ne več Bog; to verjeti pa bi bilo nespametno. Verni kristijan se trdno drži nauka, da tisti, ki je mogel tako velikansko delo, kakor je vidno stvarstvo, storiti in v čudovitem redu ohraniti, ima tudi oblast, v tem redu za nekaj časa napraviti kako spremembo.

Kakor hitro pa bogotajec obstane, da so čudeži, s tem podere vse poslopje svojih zmotnjav in svoje nejevere. Ali ravno brezverstvu se odpovedati in Boga spoznati, to je za tacega člo-

veka kaj sitna reč, ker se boji svetega in pravičnega Boga. Zato rajši taji čudeže.

Toda tajiti je zmiraj ložje, kakor pa dokazati. To posebno velja o nasprotnikih čudežev. Za svoje trditve ne morejo navesti ni jednega veljavnega dokaza. Pravijo, postavim, da se nobenkoli ne more vedeti, ali je kaj v resnici čudežen dogodek, ker se ne vé, kako daleč segajo natorne moči. Tak ugovor utegne neomikanega človeka v prvem trenutku zbegati, ali če se nekoliko pomisli, sam od sebe razpade. Res učenjaki še niso tako daleč prišli, da bi spoznali vse natorne skrivnosti; zato ne morejo vselej določno reči, kako daleč segajo natorne moči; je pa vendar le mnogo slučajev, v katerih brez težave lahko povedó, kako daleč ne segajo. In pri prikaznih, katere ležé izven mej natornih moči, se po pravici lahko sklepa: kjer natorno polje neha, tam naj se začne čeznatorno. Pri bolniku se vselej ne more reči določno, v koliko si natora sama pomaga, nasproti se pa lahko naravnost trdi, da naravne moči ne segajo tako daleč, da bi mogle truplo, ki že gnije, oživit. Ako je torej Jezus Lazarja, *ki je že štiri dni v grobu ležal* (Jan. 11.), iz lastne moči s samo besedo vpricho ljudij obudil zopet k življenju, ne more se več govoriti o negotovosti meje natornih zakonov. Tukaj pokaže Jezus svojo vsemogočnost, svoje božanstvo.

Iz tega zgleda spoznate, da, kdor veruje v gotovost kacega čudeža, ne more več osebnega Boga tajiti. Ker bi se pa marsikateri ošabneži radi tudi Boga znebili, zato se tudi otresajo vere v čudeže.

II. Čudeže bi marsikateri radi tajili, ker se ne strinjajo z njihovimi nazori o božji napravi sv. cerkve.

Mnogi imajo sv. cerkev za zgolj človeško napravo; zato se obnašajo proti nji tako mlačno in malomarno. Drugi jo celo sovražijo, zato jo zasramujejo, preganjajo in ji škodujejo, če le morejo. Ako bi hoteli verovati, da je ona božja ustanova v blagor in zveličanje neumrjochih duš, napravila bi jim misel na njih sovražno obnašanje proti cerkvi gotovo notranji nemir. »Boj zoper Boga pa«, očitala bi jim zmiraj vest, »se navadno nesrečno konča«. — Slednjič bi morali s sv. Ciprijanom spoznati, *da tisti ne more imeti Boga za očeta, kdor nima cerkve za mater.*

Tega prepričanja se pa ne morejo znebiti, kakor hitro priznajo čudeže Zveličarja in njegovih svetnikov. Vse čudeže tajiti, to pa spet pri zdravem mišljenju ne gre, ker temu nasprotuje

preveč zgodovinskih, utrjenih dokazov. Posebno sta dve okoliščini, ki nasprotnikom sv. cerkve dokaj preglavice delata.

1. Prvič čudeži v katoliški cerkvi niso le slučajne prikazni in dogodki. Iz sv. pisma marveč vemo, da je Zveličar svojim učencem naravnost podelil dar čudežev. Ko je apostole poslal oznanovat sv. evangelij, podelil jim je dar čudežev rekoč: *Kateri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali in, ako kaj strupenega pijó, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali in bodo zdravi. Oni pa so šli, in so učili povsod, in Gospod je delal z njimi in je besedo potrjeval s čudeži, kateri so se potem godili.* (Mark. 16, 17—20.) In ko je dvainsedemdeset učencev razposlal, jim je tudi rekel: *Ozdravljajte bolnike . . . In so se z veseljem vrnilo rekoč: Gospod! tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.* (Luk. 10, 9. 17.)

Da je temu res tako in da so apostoli in učenci delali mnogo čudežev, je sploh znano in ker se je očitno godilo, jih niso mogli ni judje ni pogani tajiti. Kaj nato porekó sedanji brezverci? Ali bodo rekli: to ni bilo nič čudnega, to je bilo vse natorno? Potem jim pač smemo reči: Če je to vse natorno, storite vi kaj tacega, zapovejte komu, da naj hromovega, slepega ali sicer kacega bolnika z jedno samo besedo ozdravi! Ali kar je še bolj naravno, sami poskusite kacega človeka ozdraviti! To vam bo toliko lažje, ker se štejete učenejšje, kakor priprosti apostoli. Ako pa tega ne morete, potem nehajte obsojati reči, katerih ne razumete.

2. Drugič je dognana zgodovinska resnica, da je dar čudežev do današnjega dne ostal le pri katoliški cerkvi. Vsak čas so bili svetniki, ki so delali očitno neutajljive čudeže. Omenim le sv. Gregorja Čudodelnika, sv. Antona Puščavnika, sv. Martina, sv. Benedikta, sv. Bernarda iz 12. stoletja, ki je slepe, hromove, obsedene ozdravljaj, sv. Vincencija Fererija iz 15. stoletja, ki je v Salamanki mrtvega obudil, kakor tudi sveti Franc Pavlanski; sv. Filipa Nerija, sv. Frančiška Ksaverija, ki je v Indiji in na Japonskem obudil 25 mrličev, sv. Frančiška Salezija, sv. Alfonza Ligvorija itd. Resničnost teh čudežev je dokazana po mnogih pričah, ker se je vse natanjko preiskovalo, predno so bili razglašeni za svetnike. Čudežni dogodki so tu, nihče jih ne more tajiti. Zakaj če je n. pr. sv. Stanislav v 12. stoletju mrliča Petra, ki je že tri leta počival v grobu, pred očmi mnogih prebivalcev v Krakovu v življenje poklical ter peljal pred sodnike, da bi v krivični tožbi pričal, pač ne bo nobeden trdil, da je bila to prevara.

Ko se tako v katoliški cerkvi vedno čudeži godé, ne najdemo kaj takega nikjer drugod. Niti razkolniška cerkev na Jutrovem, niti krivoverske družbe drugih dežel ne morejo niti jednega čudeža pokazati. To jim gotovo ni ljubo in samo po sebi se razume, da je nasprotnikom sv. cerkve veliko na tem ležeče, ako bi mogli resničnost in možnost čudežev popolnoma utajiti. Zakaj kdor priznava čudeže v katoliški cerkvi in se vendar bojuje zoper božanstvo sv. cerkve, je nasproti zdravi pameti.

III. Še jedna okoliščina je, ki plaši brezbožni svet pred véro v čudeže, to je misel na večnost.

Da je Bog, da je Kristus Bog in človek skup, da je cerkev božja naprava, to bi take ljudi še malo vznemirjalo, ako bi po časnem življenju tukaj še družega večnega ne bilo na onem svetu. Toda kdor prvo veruje, ne more družega tajiti. Kdor n. pr. veruje božanstvo Kristusovo, ta ne more več izbrisati iz njegovega evangelija nauka o neumrjočnosti človeške duše. In kdor priznava daljno življenje duše po smrti, mora tudi verovati, kar evangelij pripoveduje o dvojnem stanu človeške duše v večnosti, o večni blaženosti njeni v nebesih ali pa o večnem pogubljenju v pekl. Nebesa pa sprejeti, pekel zavreči, to ni v oblasti človekovi. Vse te resnice bi se pa same zrušile, ako bi ne bilo čudežev.

Iz tega se lahko razlaga, zakaj se marsikateri ljudje izpodtikajo in vpijejo, če se govori o čudežni prikazni, zakaj so se na primer jezili, ko se je razširjala vest o čudežnih prikaznih Matere božje v La Saletti in v Lurdu na Francozkem in pozneje v Marpingenu na Nemškem. Besedovanje, da milujejo lahkoverne katoličane, ki kaj takega verjamejo, in da se mora razširjanje take vraže ustaviti, je zgolj hinavščina. Neumno in smešno je počenjanje brezvercev, da hočeje s stražami in žandarji, s sodnijskimi preiskavami in s kaznimi ljudem zabraniti tak kraj obiskovati in da hočeje tako rekoč Materi božji prepovedati, naj se ne prikazuje. Takih skrbij od brezvernih posvetnjakov katoličani pač ne potrebujejo. Ako pa brezbožniki mislijo, da smo mi v zmoti, čemu se jezé? Za zmotence ni boljšega pomočka, kakor če se jim z mirnim, nepristranskim podukom dokaže, da se motijo. Podučiti se moramo dati, in sveta cerkev je pri takih dogodkih tako previdna in natančna, da sleherni prevaro odkrije in resnico določi.

Toda jeza, krik in skrb takih posvetnjakov ima ves drugi vzrok. Čudež, posebno prikazen Matere božje, je sitna stvar za tiste, ki ne verujejo dušne neumrjočnosti in nič nočejo slišati o

nebesih ali peklu. Mati božja je že pred 1800 leti blažene smrti zaspala. Ako bi ne bilo večnosti in neumrjivosti dušne, bi ona več ne živela, bi se torej ne mogla več prikazati. Če se pa v resnici prikaže, tedaj mora ona še živeti, živeti naprej v nebesih in potem imajo katoličani prav s svojim naukom in svojo vero. Potem so tudi nebesa in pekel, in brezvercem se tudi kaže, da bodo vanj prišli. Kajti *kdor ne veruje, bo pogubljen*, (Mark. 16, 16) govori Zveličar sam.

Taki sklepi in sodbe so opravičene, pa ravno zato brezbožnikom vse nakane prekrizajo. — Dogodkov ne marajo mirno in odkritosrečno preiskovati, ker se bojé resnice. Zato kar nič ne preiskujejo, ampak kar trdovratno tajé, kakor da bi mogli resnico zadušiti.

Iz tega kratkega poduka sprevidite, v Kristusu zbrani poslušalci, zakaj se marsikateri dandanašnji ustavljajo veri v čudeže. Oni so sploh sprijeni in nočejo svoje ošabne glave podvreči sladkemu jarmu Zveličarjevega nauka. Podobni so farizejem, ki pri vseh očividnih dokazih o božjem poslanju Jezusovem vendar niso hoteli verovati. Zato se ne dajmo nikdar motiti v svojem verskem prepričanju po nobenem, še tako vabljivem govoričenju takih krivih prerokov, če se tudi kažejo v ovčjih oblačilih. — Glejmo nasproti, da se nikdar ne izneverimo Zveličarju in njegovi sveti cerkvi. Neštevilni čudeži, s katerimi je Kristus vedno svojo nevesto sv. cerkev poveličeval, nam zadostno spričujejo, da je ona res božja naprava. To nas pa tudi opominja, da je prav nevarno in nesrečno, ako se tej cerkvi hrbet obrača in se njena povelja in njeni nauki ne spolnujejo; zakaj zmiraj ostane resnično, da *ne more tisti imeti Boga za očeta, kdor cerkve nima za mater*. Amen.

A. Žlogar.

2. Nekaj svetov starišem gledé vzgoje.

In je veroval on in vsa njegova hiša.
(Jan. 4, 53.)

Ni je kmalu lepše pohvale, kakor jo daje današnji sv. evangelij kraljiču, čigar sin je bolan ležal v Kafarnavmu ter je Jezusa prosil, da naj pride in ozdravi njegovega za smrt bolnega sina. Ta pohvala pa obstoji v tem, da je kraljič veroval Jezusovi besedi

in po veri dosegel ozdravljenje svojega sina. Ta vera očetova pa je imela na vso družino njegovo toliko vtisa, da je v Jezusa veroval ne le on, ampak tudi vsa njegova hiša. Iz tega se vidi, koliko veljavo je imel ta oče pri svoji družini, in kako so njegov zgled vsi posnemali. In tako bi moralo biti v vsaki družini, pri vsaki hiši. Stariši bi morali biti zgled in luč v vsem dobrem svojim otrokom in svojim poslom. Bog jim jih je dal in Bog jih bode jedenkrat tirjal iz njih rok. Toda veliko starišem še kaj takega ne hodi na misel. Oni mislijo, če svoje otroke za silo oblačijo in preživljajo in jih naravnost v hudo ne napeljujejo, da so potem že do zadnje pičice izpolnili svojo dolžnost. Toda s tako odgojo ne moreta biti zadovoljna ne država, ne svet, najmanj pa Bog. Ljubi moji! to je nekaj velikega biti oče, biti mati, in sklenjeno z velikim odgovorom pred Bogom. Zategadelj zdi se mi potrebno, da vas danes opozarjam na ta odgovor pred Bogom, zraven pa vam podam nekatere nasvete, kaj vam je storiti, da bote kdaj lahko odgovarjali za svoje otroke pred sodnjim stolom božjim. Zvesto me poslušajte!

Stariši ste odgovorni pred Bogom za svoje otroke. On vam jih je zročil in on jih bo tirjal nazaj od vas. To je čisto natorno. Kaj je namreč otrok, kadar pride na svet? Kaj ne, brst ali mladika je, ki naj se pod varstvom starišev razcvete. Stariši ste prvi učenički svojih otrok. Vsake besede, vsakega kretanja se od vas učé. Njih oči so vedno na vas obrnene, kakor na zvezdo vodnico. Popolnoma so vam udani in vse vaše besede so jim gola resnica. Od vas se učé razsojati, kaj je dobro in prav, kaj je hudobno in narobe. Otrok ljubi, kar ljubijo njegovi stariši, in sovraži, kar sovražijo njegovi stariši. Vedno opazuje, kaj stariši delajo, in kar vidi nad njimi, to posnema. Od vas starišev je torej zavisno, da iz teh mladik vzgojite to, kar ima biti po božji naredbi, namreč dobrega človeka, koristnega sebi in človeški družbi.

Zato nastane za stariše važno vprašanje: Kaj bote pa odgovorili Bogu, kedar vas bo vprašal: Kje je otrok, katerega sem vam izročil? Kako ste skrbeli za njegovo dušo? Ali mu niste dajali kakega slabega zgleda — pohujšanja? Ali ste ga odvrčevali od hudega in ga napeljevali k dobremu? Daj Bog, da ne bi bilo nobenega, ki bi moral na ta vprašanja zarudeti in obmolčati! Zategadelj vam hočem dati nekatere svete, kako si bote mogli ta

odgovor pred Bogom polajšati, in krivdo, če se vaši otroci kljub vaši skrbi vendar le spridijo, kolikor toliko od sebe odvrniti.

Najprej storite, kar je storil oče v današnjem sv. evangeliju: verujte v Boga in njegovega sina Jezusa Kristusa, a verujte z živo vero, da bote svojo vero na zunaj kazali in jo bodo otroci nad vami videli, sprejeli jo od vas in sami po njej živeli. Srečna je družina, katero vera posvečuje! V njej prebiva Bog in njegov blagoslov. Zidana je na skalo, katere ploha ne posplavi in je vetrovi ne poderó, ter ima z obljubo obstanka tudi zagotovilo, da njeni otroci ne bodo kruha prosili. Zaman pa otroke učite sv. vero, če sami tako živite, kakor ne bi Boga poznali. Če hočete, da otroci ne bodo kleli, tudi sami nikarte kleti. Če hočete, da bodo otroci molili in k božji službi hodili ter božjo besedo spoštovali in poslušali, tudi sami molite, k božji službi hodite, se doma pogovarjajte o božji besedi in otroke po njej izprašujte.

Drugi svèt, katerega vam dam, bodi ta, da z otročjih let otroke vadite v pokorščini, v ponižnosti in molčanju. Ne puščajte jim svoje volje in svoje glave, če ne, se bodo svoje žive dni često ob robove in stene zaletavali. In kdor pokorščine ne pozna, ima na svetu veliko preglavice in veliko nasprotnikov in sovražnikov. Kdor pa ne zna brzdati svojega jezika, mu ga po svetu pogostoma pristrigajo in ga od hiše do hiše pehajo in preganjajo, kakor prevzetnežu pogostoma njegovo glavo razbivajo in vrat lomijo.

Moj tretji svèt, katerega vam dam, da bote pred Bogom ložje odgovali za svoje otroke, je ta, da svoje otroke privadite vestnosti in pravičnosti. Varujte jih hinavstva, prilizovanja, potuhnjenosti, tatvin, krivic, zvijačnosti, goljufij in lažij; varujte jih nesramnih besed in govorjenja, še zlasti nesramnih del. Vsak vaših sinov bodi egiptovski Jožef, vsaka vaših hčer čista Suzana. Da se to doseže, treba je otrokom z mladega zabičavati, da je Bog povsod pričujoč, v najskrivnejše kote vidi in za najskrivnejše misli in želje vé, da torej vsepričujočnosti in vsevednosti Božje nikoli ne zgreše iz spomina. Če otroka vjamete na kaki laži, nesramnosti, tatvini, če tudi najmanjši, pa mu jedenkrat, dvakrat to skozi prste pregledate, potem je strah pred Bogom in pred grehom pri kraju, in vrzel v čedalje večje nesramnosti, laži, tatvine odprta in sami ste krivi sinovih grehov in hčerinih nesramnostij in razuzdanostij. Da te sramote ne doživite, držite otroke takoj majhne doma in ne spuščajte jih po vasi, kjer se med odraščeno vaško

sodrgo v govorjenju in dejanju drug od drugega spridijo in za pekel zorijo.

Četrty svèt, katerega še pri vzgoji otrok sprejmite, bodi, da jih že majhne priganjate k delavnosti in pridnosti. Navadno pravimo in v resnici skušamo, da so kajžarski in osebenski otroci večkrat slabši kot otroci zemljakov. Zakaj pa? Kajne, zategadelj, ker jim nimajo dati dela. Navadijo se pohajkovati in po vasi postopati, dela se ne privadijo, lenoba jim je mati, lenoba je pa tudi hudičeva blazina, na kateri sto in sto grehov počiva. A tudi osebenskim in kajžarskim otrokom ni treba postopati in lenobe pasti. Sedaj je dolžnost vsakega, da vsaj s sedmim letom v šolo hodi. Pošiljajte jih torej redno v vsakdanjo šolo, po šoli pa jih doma pridržujte, da se učé in za šolo pripravljajo. Kdor ni še goden za šolo, naj doma druge svoje manjše brate ali sestre varuje ali materi v hiši kaj pomaga, ali jih vsaj ob nedeljah in praznikih iz krščanskega nauka kaj učite ali s seboj v cerkev jemljite. Kedar šoli odraste, ne imejte ga samo za blago, ampak vadijte ga gospodarstva ali gospodinjstva. Molite ž njimi zjutraj, kedar vstanejo, opoldne in zvečer angeljsko češčenje, molite pred jedjo in po jedi, kakor zvečer, predno greste spat; kolikorokrat le morete molite skupno sv. rožni venec. Podpirajte nauke, katere v šoli slišijo, vsaj s tem, da jih k nauku priganjate, in doma s potuho in zabavljanjem čez učénike in duhovnike ne podirate, kar učéniki in duhovniki z velikim trudom zidajo. In če pri vseh teh svetih, ki ste jih slišali, pri očitnih hudobijah svojih otrok tudi leskovke ne varujete in otrokom z lastnimi zgledi svetite, bodite uverjeni, da bote vže na tem svetu nad otroci čast in veselje in pomoč v starih letih vživali, kedaj pa sodniku pri sodbi lahko rekli: Tukaj so, katere si mi izročil, jaz ti nisem nobenega pogubil. Amen.

M. Torkar.

Obletnica cerkvenega posvečevanja.

Kako skazujemo cerkvi dolžno spoštovanje?

Kako strašen je ta kraj! tukaj ni drugega, kakor hiša božja in vrata nebeška!
I. Mojz. 28, 17.

Žalosten je šel Jakob z doma, ko je moral bežati v tuje, nepoznane kraje, in ni vedel, kdaj se bo vrnil nazaj domov. Dan hodá je že šel, in ko se je noč približala, bil je blizu starega

mesta, ki so mu pravili Luz. Ni si upal v mesto, da bi tam prenočil, ker so v njem stanovali Kananejci, ki so bili malikovalci. Raje je ostal zunaj mesta pod milim nebom. Kar kamen dene pod glavo, in tako zaspi. Čudne reči so se mu sanjale: Nebo vidi nad sabo odprto, in lestvico, ki je stala na zemlji, in segala do nebeških vrat. Po lestvici so gori in doli hodili angelji, in vrh lestvice je slonel Bog, in k Jakobu govoril: *Jaz sem Gospod, Bog Abrahama tvojega očeta, in Bog Izakov; zemljo, na kateri spiš, dal bom tebi in tvojemu rodu. Tvoj rod pa bo kakor prah zemlje; širil se boš proti zahodu in proti vzhodu, proti severu in proti jugu, in v tebi in v tvojem zarodu bodo blagodarjeni vsi narodi zemlje. In jaz bom tvoj varh, kamorkoli pojdeš, in te bom zopet v to zemljo nazaj pripeljal; ne bom odjenjal, dokler se ne zgođi vse to, kar sem ti rekel.* — In ko se je Jakob prebudil, rekel je: *Gospod je zares v tem kraju, in jaz tega nisem vedel.* In ves prestrašen reče: *Kako strašen je ta kraj! tukaj ni družega, kakor hiša božja in vrata nebeška!* — In je vstal, in je kamen, na katerem je z glavo slonel, postavil po koncu, polil ga z oljem, in tako ga posvetil. In kraj ta se je klical potem Betel, t. j. hiša božja. In Jakob je imel ta kraj v taki časti, da, ko se je domov vračal, je tukaj postavil altar in Bogu daroval daritev. Tudi rod Jakobov, Judje so vedno visoko spoštovali ta kraj.

Še veliko večjega spoštovanja, kakor Betel, je vredna krščanka cerkev. O krščanski cerkvi tudi zato ravno to lahko rečemo, kakor Jakob: *Kako strašen je ta kraj! tukaj ni družega, kakor hiša božja, in vrata nebeška!* Da, ljubi poslušalci! strašna, in vsega spoštovanja je vredna vsaka krščanska cerkev, kar boste spoznali iz mojega današnjega govora, v katerem vam hočem pa tudi na kratkem razložiti, kako moramo to spoštovanje skazovati cerkvam. Poslušajte!

I. Ko je Abraham iz Medrečja prišel v Kanansko deželo, in postal pri Sihemu, prikazal se mu je Bog in rekel: *Tvojemu rodu bom dal to zemljo.* (I. Mojz. 12.) In Abraham je ondi sezidal altar, in opravil daritev Bogu v zahvalo. Šel je potem proti jugu, prišel do mesta Luz, sezidal tudi ondi altar in Bogu daroval. Ko se je pozneje iz Egipta, kamor je bil šel zavoljo lakote, vrnil nazaj na Kanansko, prebival je večjidel pri mestu Hebronu, kjer se mu je tudi Bog prikazal (I. Mojz. 18.) in tedaj je tudi ondi daroval Bogu daritve. Ko je Jakob z vsemi svojimi šel v Egipet k Jožefu, ostal je v Bersabeji, in tukaj se mu je Bog prikazal, ter mu rekel, naj le gre sedaj v Egipet. Jakob tedaj tudi ondi altar sezida in Bogu daruje, ondi, kjer sta že Abraham in Izak Bogu darovala. — Mojzes je na božje povelje dal Izraelcem napraviti sveti šotor,

t. j. tempelj ali hišo božjo, ki se je dala prenašati z jednega kraja na drugi. To je bilo Izraelcem najsvetejše mesto, zakaj iz Najsvetejšega jim je Bog sam govoril, in je hotel nad Kerubi pričujoč biti. Ko so pod vodstvom Jozuetovim prišli v obljubljeni deželo, ostal je sveti šotor sedem celih let v Galgala ne daleč od Jerihe, potem je bil prenesen v Silo, kjer je ostal s skrinjo zaveze čez tristo let do časov Samuela preroka. Pozneje je bil dvajset let v Karjatjearimu, in nazadnje je bil prenesen v mesto Jeruzalem, kjer je bil za kralja Salomona sezidan častitljiv tempelj, in v tempelju postavljena skrinja zaveze. Zvoljo tega se je potem Jeruzalem klical sveto mesto; pa tudi Sihem, Luz ali Betel, Hebron, Bersabea, Galgalo, Silo, Kirjatjearim so bila Judom vedno sveta mesta, tako da še dandanašnji Judje tjekaj romajo in te kraje posebno spoštujejo. Saj so njih očetje nekaj v teh krajih dobivali posebne milosti od Boga; saj so njih sveti očaki, Abraham, Izak in Jakob v teh mestih darovali Bogu, in skrinja zaveze je ondi stala nekaj.

Pa koliko bolj mora biti kristijanom sveto in spoštovanja vredno tisto mesto, kjer se verni shajajo k molitvi, k daritvi svete maše, k poslušanju besede božje. Ta kraj je zares hiša božja in vrata nebeška; hiša božja, kar tukaj Bog, ki je povsod pričujoč, še posebno stanuje v najsvetejšem zakramentu, da sprejema naše prošnje in naše molitve, in da se našim dušam daje kot duhovna jed; vrata nebeška, ker se nam tukaj odpira nebo, da nam je mogoče iti v nebesa. Saj Kristus govori: *Kdor ne bo prerujen iz vode in svetega Duha, ne more iti v nebeško kraljestvo*; (Jan. 3, 5.) t. j. kdor ni krščen, ne more v nebesa, se ne more zveličati. Krst nam odpre vrata v cerkev in v nebesa. In kje se krščuje? Ali ne v cerkvi? Ako bi tedaj ne imeli drugega od cerkve, kakor to, da nam s sv. krstom odpre vrata v nebo, morali bi jo visoko spoštovati. In gotovo bi mi tudi v nebesa prišli, ako bi milosti svetega krsta ne zgubili, ako bi smrtno ne grešili. Pa oh, kako malo jih ohrani nedolžnost do groba. Slabi smo in grešimo, in si z grehom zopet zapremo vrata, ki peljejo v nebesa. Gorje takemu človeku! Pa glejte, božja milost nam je tudi tukaj prišla na pomoč. Sv. evangelist Janez nam pripoveduje, da je Jezus po svojem vstajenju stopil med najstare, dihnil vanje, in rekel: *Prejmite sv. Duha: katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.* (Jan. 20, 22—23.) Dobro je Bog poznal slabost človeško, in zato je postavil zakra-

ment sv. pokore, da kdor si je s smrtnim grehom po krstu zopet zaprl nebeška vrata, more vnovič zadobiti zgubljeno posvečujočo milost božjo, ki mu zopet odpre nebeška vrata. In kje se godi to? Ali se ne godi to navadno v cerkvi? Ni li tedaj prav, ako pravim, da cerkev je v resnici imenovati vrata nebeška? Da, v cerkvi se nam delé sveti zakramenti, in ž njimi pravica do nebeškega kraljestva. V cerkvi se nam deli zakrament sv. birme, ki človeku daje novo moč, da se more vojskovati zoper vse sovražnike svojega zveličanja, zoper hudobnega duha, svet in mesó; v cerkvi se delí zakrament sv. zakona in ž njim posebna milost božja, da zakonski morejo vse težave svojega težkega stanú ložje in potrpežljivo prenašati, ter svoje otroke rediti v strahu božjem. V cerkvi se delí zakrament sv. mašnikovega posvečevanja in ž njim dajejo škofje pastirje vernim kristijanom in delivce božjih milostij. V cerkvi se hranijo sveta olja, s katerimi se mazilijo umirajoči, zato da dobijo moč in milost v zadnjih urah svojega življenja se zvesto bojevati zoper skušnjavca in skušnjave. V cerkvi se obhaja nekrvava daritev svete maše, in se delí najsvetejši zakrament svetega rešnjega Telesa, v katerem se nam Jezus Kristus sam daje v jed in pijačo, da nas bogati z vsemi svojimi milostmi. V cerkvi se učijo otročiči krščanskega nauka, v cerkvi se vam lomi kruh večnega življenja, beseda božja. In recite: ali ni res, da je tukaj v resnici hiša božja, da so tukaj vrata nebeška? In ako je bil strašen in vsega spoštovanja vreden Jakobu kraj, kjer je imel svoje čudne sanje: koliko bolj strašen in večjega spoštovanja je vredna vsaka krščanska cerkev?

II. Mojzes je gnal ovce svojega tasta, ki mu je bilo ime Jetro, nekdam daleč v puščavo, in je prišel na goro Horeb. Tedaj zagleda ondi čudno prikazen: grm gori, in vendar ne zgorí. Mojzesu se to čudno zdi, tedaj gre bližej, da bi videl, kako je to, da grm ne zgorí. Ali ko se je grmu že precej približal, zasliši glas božji, ki mu pravi iz gorečega grma: *Mojzes, Mojzes! ne bližaj se; sezuj se, zakaj mesto, kjer stojiš, je sveta zemlja.* (II. Mojz. 3.) In Mojzes ves prestrašen sezuje svoje črevlje in pokrije svoj obraz, ker si ni upal svojih očij vzdigniti vpričo Boga. In mi, ljubi moji! ali ne homo vselej le s strahom in z vsem spoštovanjem obiskovali svete božje hiše? Mesto, kjer stojimo, je sveto. V gorečem grmu je bil Bog, ki je Mojzesu govoril; in tukaj v cerkvi je Jezus Kristus v resnici pričujoč v najsvetejšem zakramentu, tako da moramo z večjo pravico, kakor Judje reči: *Ni ga naroda na svetu,*

da bi imel tako blizo sebe svoje bogove, kakor nam je naš Bog blizo! Ali kako homo spoštovanje skazali našim cerkvam? Spoštovanje mora biti vnanje in znotranje.

1. Vnanje spoštovanje skažemo s tem, da pridemo v cerkev spodobno oblečeni, in da se tukaj potem spodobno obnašamo. Kadar gremo prijatelja obiskat, ali kakega sorodnika, se čedno oblečemo, in ne gremo tako umazani, kakor smo pri domačem delu. Še bolj skrbimo, da smo spodobno opravljeni, kadar gremo v hišo kakega višjega. In ali ne homo skrbeli, da se tudi spodobno oblečemo, kadar gremo v hišo božjo? Gotovo ne skazuje nobenega spoštovanja cerkvi, kdor umazan, ne umit, ali celo raztrgan v cerkev pride. — Pa tudi še drugače lahko pokažemo premalo spoštovanja do hiše božje. Nekateri se preveč nališpajo, posebno mladina obojega spola. S tem gotovo ne časté Boga in ne spoštujejo cerkve, ako se tako napravijo, da jih drugi gledajo. Ne da bi Boga častili, še grešé, ker tako ravnajo iz vsega drugega namena, kakor k časti božji!

Treba je, da v cerkvi spodobno pokleknemo pred Bogom, stojimo ali sedimo, kakor se spodobi, in da ne obračamo hrbta posebno tistemu altarju, kjer je sveti tabernakelj; da se brez potrebe ne obračamo, ne oziramo, ne pogovarjamo, ne smejemo, ne igramo, ne spimo, drug drugega ne motimo, z jedno besedo, da nič ne storimo, kar se še celo v človeški družbi med pametnimi ljudmi ne spodobi. Posebno lepo naj se obnašajo vsi tisti, ki imajo prejeti kak zakrament, postavim spoved ali sveto obhajilo.

2. Še bolj potrebno pa je notranje spoštovanje. K temu je najprej potrebno, da človek, ki stopi v cerkev, v božjo hišo, ni sovražnik božji, t. j. da nima smrtnega greha. Recite mi: Ali vidite radi v svoji hiši človeka, kateri je vaš neprijatelj, vaš sovražnik? In kaj menite, da Bog vidi rad v svoji hiši svojega sovražnika — hudobnega grešnika?

Poslušajte, kaj Bog govori takim, ki s hudobnim, z grehi omadežanim srcem hodijo pred njegovo sveto obličje, po preroku Izaiju (I. 10.): *Čemu mi je toliko vaših daritev? Naveličal sem se jih. Vaših daritev ne želim, nečem jih! Kdo vas praša, da mi pridete sem v moje sveto dvorišče . . . ne morem več trpeti vaših molitev. Kadar povzdiguje svoje roke proti meni, obrnem oči od vas proč in ne uslišim vas, ako tudi dosti in dolgo molite, zakaj vaše roke so polne hudobije. Umijte se, očistite se, odpravite izpred mojih*

očij svoje hudobne misli, poželenja, djanja, jenjajte hudobno živeti . . . in potlej pridite in darujte! Ako tedaj greste v cerkev, pazite, da niste sovražniki božji.

Pa porečete: Kaj grešnik ne sme v cerkev iti? Pač, tudi grešnik naj hodi v cerkev, pa naj obžaluje svoj greh, naj se ponižuje, naj trka na svoje prsi, in tako bo skazal svoje spoštovanje do hiše božje. Saj zato imamo blagoslovljeno vodo pri cerkvenih vratih, da se ž njo poškopimo, in pri tem se spomnimo na dolžnost, očistiti svojo dušo od vsake nesnage grehov in hudobij, in da tako očiščeni stopimo pred božje obličje. Saj zato tudi mašnik pred sveto mašo najprej moli očitno izpoved, in se spozna pred Bogom grešnika, in prosi Mater božjo, sv. Mihaela arhangelja, sv. Janeza Krstnika, sv. apostola Petra in Pavla, vse svetnike, in vse pričujoče kristijane, naj Boga zanj prosijo, da mu odpusti vse grehe, da bo vredno opravljal nekrvavo daritev svete maše. Zató tudi služabnik moli očitno izpoved v imenu vseh pričujočih.

Potem treba svoje spoštovanje za hišo božjo s tem skazovati, da se tukaj ne misli na posvetna opravila, ampak da je tukaj naša jedina skrb in misel Boga častiti. Pri sv. maši pobožno glejte na mašnika, kaj dela, in sklenite se v duhu ž njim, molite ali premišlujte! Pri pridigi tiho poslušajte in v spominu obdržite, kolikor vam je mogoče, da se po teh naukih potem ravnate. Oh, koliko jih je, ki so v cerkvi pri maši, pri pridigi, pri nauku, tiho in mirno sedé ali klečijo, pa njih misli so Bog vé kod. Delajte tako: Kadar stopite v cerkev in se poškopite z blagoslovljeno vodo, recite: Sedaj, vé posvetne misli, ostanite zunaj; tukaj moram le na Boga misliti, in na božje reči — ali pa recite, kakor je rekel Jakob: *Kako strašen je ta kraj, tukaj ni drugega, kakor hiša božja, in vrata nebeška.*

Nikar ne mislite, da, ako ne spoštujete cerkve, kakor se spodobi, da to ni ravno poseben greh.

Nadab in Abiu, dva Aronova sina, duhovnika, se nista zadosti spoštljivo obnašala v svetem šotoru, bila sta sežgana od božjega ognja. Ofni — in Finecz, Helijevega sina, duhovnika, sta jemala Bogu darovane jedi, zato jima je Bog najprej žugal po preroku, ki ga je njunemu očetu poslal, in potem sta zastran tega bila oba umorjena. Ko so Filistejci skrinjo miru in sprave nazaj poslali, hiteli so Betsamiti jo gledat, in radovedni so jo odgrinjali, gledali vanjo, to je, nespodobno z njo ravnali, in zavoljo tega jih je več tisoč ondi na mestu z naglo smrtjo bilo pokončanih. — Ko so na Davidovo povelje sveto skrinjo zaveze izpeljali iz Karjatjearima v

Jeruzalem, poprijel jo je levit Oza malo z roko, da bi ne padla z voza; ali pri ti priči je bil kaznovan z naglo smrtjo, ker ni bilo nobenemu drugemu pripuščeno, dotakniti se je, kakor samim duhovnikom. Pa kaj vam bom še več takih zgledov iz stare zaveze pravil, saj imamo podučiven zgled v evangeliju. Ko je Jezus prišel v tempelj in je videl kupčevalce in prodajalce, zgrabil je za vrv in je začel vse izganjati iz tempelja, rekoč: *Ne delajte mi iz hiše molitve jame razbojnikov.*

In kaj je bil sv. šotor s skrinjo mirú in sprave, kaj je bil sam Jeruzalemski tempelj proti našim cerkvam? Kaj družega, kakor le podoba, le senca naših tempeljev. In če je Bog oskrunjevalce hiše molitve v stari zavezi tako ostro kaznoval, kako bo še le ostro sodil tiste kristijane, kateri se v krščanski cerkvi, vpricho Jezusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa obnašajo nespodobno!

Mati svetega Gregorja Nisenskega, kakor spričuje sam ta sveti učenik, je tako cerkev spoštovala, da si ni upala še pljuniti ne v cerkvi. In v starih pravilih, po katerih so se v prvih stoletjih ravnali spovedniki pri nalaganju pokore, berem med drugimi tudi te-le besede: »Kdor se je v cerkvi med službo božjo smejal, oziral, ali pogovarjal, ima se za pokoro štirideset dni postiti ob samem kruhu in vodi.« Kaj se vam zdi, ljubi moji! Kolikrat bi imeli dandanašnji spovedniki to ostro pokoro nalagati kristijanom, ako bi se še tako ostre pokore nalagale, kakor nekdaj? Menite pa, da, ker se to več ne dela, da zavoljo tega greh ni več tako velik, kakor je bil nekdaj? Ako človek primerne pokore zanj ne stori, pa mu bo veliko več trpeti tukaj in tam na onem svetu.

Zatorej, dragi v Kristusu! spoštujmo cerkev, zakaj ta kraj je *strašen* — vsega spoštovanja vreden; — je v resnici *hiša božja*, ter je v resnici *vrata nebeška*. — Spoštujmo cerkev po vnanje, kar zadeva obleko in zadržanje našega telesa; spoštujmo jo notranje, da s ponižnim, spokornim srcem, in skesani vselej v hišo božjo stopimo, in tukaj na nič družega ne mislimo, kakor le na čast božjo in zveličanje naše duše; da nas ne bo Jezus Kristus kedaj zavoljo našega nespoštljivega zadržanja v hiši božji tako ostro sodil, ampak da nas veselo sprejme v veselo družbo vseh angeljev in svetnikov, kjer ga bomo od vekomaj do vekomaj vživali, častili in hvalili v nebeškem tempelju. Amen.

† Ivan Stres.

Dvaindvajseta nedelja po binkoštih.

Bogu darujmo dušo in telo.

Dajte Bogu, kar je božjega.

Mat. 22, 21.

Nikjer se božja modrost Jezusova tako očitno ne pokaže, kakor v današnjem sv. evangeliju. Jezusovi strupeni sovražniki so se posvetovali, kako bi ga vjeli v besedi, da bi ga razglasili kot puntarja, nasprotnika cesarjevega, ali pa kot brezdomovince, to je človeka, ki ne ljubi svojega naroda, svoje domovine. Videli so namreč, kako je bilo zlasti priprosto ljudstvo vse vneto za Jezusa in ga častilo kot preroka božjega in svojega rešenika; torej so ga vprašali: *Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme dajati cesarju davek, ali ne?* Ko bi bil Jezus kar naravnost odgovoril: Prav je, da plačujete rimskemu cesarju davek, vpili bi ljudstvu: Glejte ga svojega prijatelja, ki ga tako častite, in za njim derete, on je skriven prijatelj Rimljanov, vaših krivičnih gospodarjev, ki so vas podvrgli in vas zatirajo, on ne ljubi ne vas, ne vaše domovine, on ni domoljub, ampak brezdomovinec. S tem, so mislili, bodo Jezusa pred vsem ljudstvom počrnili, da ne bo več zanj maralo. — Če bi bil pa Jezus dejal: krivica je, da morate Rimljanom davek plačevati, bili bi ga koj zatožili cesarjevemu namestniku: Ta je puntar, ki ljudstvo šunta, in brani cesarju davek dajati. Tako bi ga bili, če ne v smrt, vsaj v ječo pripravili in se znebili svojega nasprotnika. Ali Jezus je s svojo božjo modrostjo osramotil vse njih zvijače, ker je kratko rekel: *Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.* S tem je povedal: Denar sam, ki ga imate pri sebi, in nosi cesarjevo podobo, vam priča, da ste podložniki cesarjevi, saj pravi vaš pregovor: Čegar podobo nosi denar, tisti je dežele poglavar. Če je pa cesar vaš gospodar, tedaj ste dolžni mu dati, kar mu gre, to velewa četrta zapoved božja. Toda, vi hinavci, dajte tudi Bogu, kar je božjega! Vi se delate sicer, kakor bi Bogu služili in natančno spolnovali božje zapovedi, toda vaša pravičnost je samo vnanja, hinavska, zavoljo ljudij; vi služite le sami sebi, svoji lakomnosti, napuhu in poželjivosti, vi služite Bogu samo z jezikom, ne pa v srcu. Tako so bili osramoteni Jezusovi sovražniki, hoteli so vjeti Jezusa, pa so se sami vjeli v svojo zvijačo.

Predragi! Ta beseda Jezusova je tudi nam rečena: *Dajte Bogu, kar je božjega.* Saj za to smo ustvarjeni, v to smo poklicani

in če to storimo, prejeli bomo po neskončnem usmiljenju božjem plačilo, ki presega vse naše spoznanje in želje. Kaj moramo tedaj Bogu dati? Kar je božjega. Kaj pa je božje? Vse je božje ali od Boga, kar smo in kar imamo. Bog nam je dal dušo in telo in vse drugo, kar imamo, torej zahteva pravica, da vse to Bogu zopet nazaj damo. Poslušajte danes, kako moramo Bogu darovati dušo in telo in vse, kar imamo.

Bog nam je dal dušo, ki je podoba božja, ker ima um in prosto voljo. Torej moramo Bogu darovati

I. svojo pamet, to je, svojo pamet podvreči Bogu v veri tako, da verujemo vse, kar je Bog razodel, in nam po svoji cerkvi verovati zapoveduje. Naša vera pa mora biti splošna, živa in stanovitna.

1. Splošna mora biti vera, t. j. da ne verujemo samo nekoliko, ampak vse, kar je Bog razodel in po sv. cerkvi uči verovati. Ne smemo ravnati kakor nekateri ošabni kristijani, kateri samo to verujejo, kar se jim prav zdi, ali kar se jim prilega, in pravijo: Jaz verujem to, kar razumem, kar sam spoznam; skrivnostij, katerih ne razumem, pa ne morem verovati. Taki kristijani radi verujejo to, kar se jim prilega, n. pr. da je Bog neskončna ljubezen in usmiljenje, naš dobrotljivi Oče, toda, da je Bog tudi neskončna svetost in pravičnost, ki smrtni greh kaznuje z večnim pogubljenjem, tega ne marajo verovati. Kdor pa dela razloček med resnicami sv. vere, da ne veruje vsega, ampak le to, kar se mu ljubi, kar razume s svojo plitvo pametjo, tak prav za prav nima nobene vere, ker ne veruje Bogu, ampak le sam sebi, tak ne zasluži imena kristijan, ampak nevernik.

2. Vera naša mora biti trdna, to je, ne smemo prav nič dvomiti nad tem, kar sveta vera uči. Kdor sam pri sebi misli: morda to ni res, kar uči cerkev in duhovniki, morda je zmota in laž, tak gotovo Boga hudo žali, ker radovoljno dvomi, da je Bog neskončno resničen in zvest v svojih obljubah. Zakaj Bog sam je svoji cerkvi razodel, kaj naj uči, on ji je poslal svojega sv. Duha, da jo varuje, zato moramo trdno brez vsega omahovanja verovati vse, kar sveta cerkev uči. Če nam pride neradovoljen dvom nad kakim naukom, dvom, ki nam je zopern, in ga ne poslušamo, ni noben greh, ampak nam še pomnoži zasluženje, če se mu po moči ustavljamo. Taki neradovoljni dvomi so mnogokrat skušnjave hudega duha, ki nas hoče v greh zoper vero zapeljati.

3. Vera mora biti živa ali delavna, da tudi po veri živimo, hudega se varujemo in dobro delamo, kakor vera uči. Sv. Jakob pravi: *kakor je telo brez duše mrtvo, tako je vera brez del mrtva*. Vera, ki se ne pokaže v delih, ni nič boljša, kakor vera zavrženih duhov, zakaj tudi zavrženi angelji verujejo, da je Bog, da je Jezus Sin božji, vendar njih vera nima zasluženja, ker svoje pameti ne darujejo radovoljno Bogu.

4. Vera mora biti stanovitna, da smo raje pripravljeni vse dati, tudi življenje, kakor vero zgubiti, od vere odpasti. Ne strah pred ljudmi, ne zasramovanje, ne dobiček nas ne sme zapeljati, da bi v veri omahovali, da bi je očitno ne kazali, ampak pripravljeni moramo biti za vsako resnico sv. vere, za vsaki nauk sv. cerkve rajši življenje dati, kakor pa ga zavreči iz strahu pred ljudmi. Saj vera je naš najdražji zaklad, ki ga moramo višje ceniti kot blago in premoženje, kri in življenje. Kaj bi nam tudi pomagalo, ko bi iz strahu pred ljudmi, zavoljo časnih dobrot zgubili vero in pogubili svojo dušo! Zato je rekel Kristus učencem, ko jim je napovedal trpljenje zavoljo vere: *Ne bojte se teh, ki telo umoré, duše pa ne morejo umoriti, temveč bojte se veliko bolj tistih, ki morejo dušo in telo v pekel pogubiti*. Ta nauk so spolnovali brezštevilni mučeniki, ki so zavoljo sv. vere kri prelili. Le v prvih 300 letih je bilo nad 11 milijonov slavnih mučenikov, in samo v Rimu dva in pol milijona.

Glejte, tako moramo svojo pamet Bogu darovati v živi, trdni in stanovitni veri; zato le večkrat, najboljše vsaki dan zjutraj obujajte dejanje vere. Zlasti kadar pridejo skušnjave in dvomi zoper vero, recite: Jaz verujem, o Bog pomnoži mojo vero. Kadar slišite brezverne ljudi brezbožno govoriti o sv. cerkvi ali njenih naukih, takrat ne potegnite z njimi, ne smejajte se jim, če se iz pobožnosti norčujejo, ampak, če se ne upate jih ustaviti, vsaj proč pojdite, ali pa se resno in modro držite, da bote s tem pokazali, da vam ni všeč tako govorjenje. Zakaj Jezus pravi: *Kdorkoli bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih, kdor pa mene zataji pred ljudmi, tega bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih*. (Mat. 10, 32. 33.)

II. Bogu moramo darovati svojo voljo. Voljo pa Bogu darujemo, če svojo voljo podvržemo božji volji. To storimo 1. če njegove zapovedi spolnujemo. In sicer moramo spolnovati vse zapovedi božje brez razložka, ker Jezus

pravi: *Dokler ne prejde nebo in zemlja, le jedna črka ali jedna pičica ne bo prešla od postave, dokler se vse ne zgodi.* Marsikateri kristijan bi sicer spolnoval zapovedi božje, toda ne vseh, ampak samo tiste, katere so mu manj zoperne, ali zoper katere ima manj skušnjav. Tako bi lahkomiselni, razuzdani mladi ljudje radi popolnoma odpravili šesto zapoved, v kateri Bog prepoveduje nečistost, ker pravijo: To ni nič greh, to je le človeška slabost, Bog tega tako ojestro ne prepoveduje. — Spolnovati moramo tudi cerkvene zapovedi, ker cerkev nam je dala zapovedi v imenu božjem, kot naša duhovna mati. Sv. cerkev je naša mati; četrta zapoved pa veleva: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel.* Kdor ne spoštuje in uboga sv. cerkve, svoje matere, tudi Boga ne more za očeta imeti, ni pravi otrok božji. — Spolnovati moramo vse zapovedi rado voljno, ne samo iz hlapčevskega strahu pred božjo kaznijo. Kaj bi vi dejali o otroku, ki svojega očeta in mater uboga samo takrat, kadar s šibo za njim stoji? Ravno tako dela človek, ki spolnuje zapovedi božje samo iz strahu pred peklom.

2. Bogu darujemo voljo, če se vdamo v njegovo sveto voljo tudi takrat, kadar nam pošilja križ in trpljenje. Bog nam včasih vzame svoje dobrote, nam pošilja nesrečo, bolezen, ubožstvo, preganjanje, telesne bolečine, dušno žalost in zapuščenost, pa samo zato, ker nam dobro hoče. On nas hoče s tem za grehe pokoriti, naše zasluge za nebesa pomnožiti, nas od sveta odtrgati in k sebi potegniti, tako nas na zemlji za nebesa dozoriti. Zato moramo v vsakem, tudi najhujšem trpljenju vedno pred očmi imeti: Bog je moj neskončno dobrotljivi Oče, ki mi le dobro hoče, on je neskončno moder, ki gotovo le to stori in pošlje, kar je res dobro za mene; zato se moram prav zaupljivo, kakor otrok vdati v njegovo voljo. Tako je storil Job, ki je govoril: *Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo.* Jezus je na Oljski gori molil: *Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!* Tako je učil Jezus tudi nas moliti: *Zgodi se tvoja volja!*

3. Če smo bili tako hudobni, da smo Bogu pokorščino odpovedali, svojo voljo nasproti postavili božji volji, božjo zapoved prelomili, rajše poslušali svojo strast in poželenje, če smo tako-rekoč predrzno govorili: Ne božja, ampak moja volja se mora zgoditi; tedaj se skesani povrnimo k Bogu, kakor zgubljeni sin k svojemu očetu in spoznajmo: Oče, grešil sem, zanaprej ne sme več tako biti, vselej se mora tvoja sveta volja zgoditi. Jaz hočem biti vedno tvoj zvesti hlapec, tvoja zvesta dekla.

III. Bog nam je dal srce, ki je vstvarjeno za ljubezen, ki je sedež ljubezni, zato moramo svoje srce Bogu darovati v goreči ljubezni. Bog sam nam to veleva: *Moj sin, daruj mi svoje srce!* Jezus zapoveduje: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.* Srce človeško mora ljubiti, brez ljubezni ne more biti, ali ljubi Boga, ali pa ljubi svet. Sv. Janez pa zato opominja: *Ne ljubite sveta, ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, ni ljubezni Očetove v njem.* Kakošna pa mora biti naša ljubezen do Boga? 1. Čeznatorna, da ljubimo Boga s pomočjo milosti božje ne samo zato, ker nam daje časne darove, življenje, zdravje, jed in pijačo, ampak še bolj zavoljo tega, ker je neskončna svetost, dobrota in lepota, ker je naš neskončno usmiljeni Oče, ki nas je sprejel za svoje otroke in dal svojega jedinega Sina, da bi nas odrešil, posvetil in večno srečne storil v nebesih. — 2. Ljubezen do Boga mora biti čez vse velika; to je, Boga moramo rajši imeti, kakor vse stvari, torej rajši vse zgubiti, kakor z grehom se od njega ločiti. Bog je najvišja, nevstvarjena, neskončna dobrota, torej ga moramo tudi bolj ljubiti, kakor vse stvarjene dobrote, bolj ko bogastvo in čast, bolj kot svetno veselje in vživanje, bolj celo kot svoje življenje. Tako ljubezen čez vse veliko je imel sv. apostol, ki je pisal Rimljanom: *Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga, stiska, ali lakota ali nagota? ali nevarnost, ali preganjanje? ali meč? Svest sem si, da ne smrt, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne nobena druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.* Kdor ima tako ljubezen do Boga, je pripravljen rajši zgubiti vse zemeljske dobrote, tudi največjo dobroto, svoje življenje, kakor od Boga se ločiti, zgubiti najvišjo dobroto. Ker pa samo smrtni greh loči in odtrga človeka od Boga, zato je najbolj gotovo znamenje, da ljubimo Boga čez vse, ako rajši vse zgubimo, tudi umrjemo, kakor da bi storili smrtni greh. — 3. Ljubezen mora biti delavna; če vse storimo, kar je Bogu všeč, to je, če njegove zapovedi spolnujemo. Sv. Janez (I. 5.) piše: *To je ljubezen božja, da njegove zapovedi spolnujemo.* Jezus pravi: *Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.*

IV. Pa še nekaj je Bog dal naši duši, kar je več vredno, ko vse drugo, namreč posvečujočo milost pri sv. krstu. To je tisti nebeški dar, ki ga Bog človeku znotraj v duši podeli, da ga prenaredi iz grešnika v pravičnega in svetnika, otroka božjega,

brata Jezusa Kristusa in dediča nebeškega veselja. Posvečujoča milost božja podeli naši duši zares nebeško lepoto, nas stori deležne božje natore in božje svetosti, zato se pravični kristijan v milosti božji že na zemlji lahko imenuje svetnik. Ta neskončno dragoceni dar naše duše nam je Bog dal pri sv. krstu, in ga bo zopet tirjal od nas, kadar umrjemo, na sodbi. To je tisto belo oblačilo krstne nedolžnosti in svetosti, katero izroči mašnik pri sv. krstu novorojenemu kristijanu, rekoč: »Prejmi belo oblačilo, in glej, da ga neomadežanega prineseš pred sodni stol Jezusa Kristusa, in prejmeš večno življenje.« — Blagor tebi, če ob smrti Bogu nazaj daš to nebeško doto, posvečujočo milost, ker prejel boš zato večno veselje, srečo in čast. *Pravični se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu mojega Očeta*, pravi Jezus. — Gorjé pa tebi, če prideš pred božjega sodnika brez svatovskega oblačila milosti božje. Zgodilo se ti bo kakor svatu v sv. evangeliju, *ki je bil vržen v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi*. — Če si tedaj tako nesrečen, da si zapravil ta nebeški dar, išči ga, dokler ga ne najdeš s pravo, resnično pokoro. Zato vi vsi visoko cenite in hvaležni bodite za ta dar božji, in nikdar ne pozabite, da posvečujoča milost je več vredna, ko vse stvarjene reči. Ko bi bil Bog vstvaril milijone svetov, jednega lepšega od družega, in bi vse tebi dal, bi mu bil gotovo hvaležen; vendar ti je storil neskončno več, ko ti je dal posvečujočo milost. Posvečujoča milost, ki naredi iz grešnika svetnika, otroka božjega, je večji čudež, kakor je bilo vse stvarjenje. Zakaj, da je Bog ustvaril svet, solnce in druge stvari, je samo hotel, samo rekel. Da smo pa mi zavrženi človeški otroci mogli zopet dobiti posvečujočo milost, moral je Sin božji, Bog sam priti iz nebes na zemljo, človek postati, neizrekljivo veliko trpeti, da nam jo je zopet zaslužil. In ta dar božji ljudje tako malo cenijo, tako hitro zgubijo, pa jim še mar ni, še ne pomislijo, kolika nesreča jih je zadela. Če je človek zgubil veliko denarja, če mu hiša pogori, živinče pogine, žaluje in zdihuje in se joka; če pa duša zgubi milost božjo, in umrje, ga nič ne gine velika slepota!

V. Bog nam je dal tudi telo z njegovimi počutki, ki je orodje in prebivališče duše; torej je tudi naše telo od Boga ali božje. Telo kristijanovo je še več, je tempelj božji, ker je prebivališče duše, ki je podoba božja in ker v pravični duši Bog prebiva. Telo kristijanovo je bilo pri sv. krstu in pri sveti birmi s sv. oljem in sv. krizmo maziljeno in posvečeno; pri svetem

obhajilu tolikrat prejme v sé Jezusa, najsvetejšega Boga. Božje je tedaj naše telo, božji so vsi njegovi počutki, božje so naše oči, božja naša ušesa, usta, roke, noge; torej moramo tudi svoje telo Bogu darovati, in vse njegove počutke, vse obračati v čast božjo, v službo božjo. Ali ni najgrša nehvaležnost, če kristijan svoje telo, ki mu ga je Bog dal, rabi v greh, da Boga žali? Zato ne pozabite besedij sv. Pavla: *Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas? Ako kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.*

VI. Bog nam je dal vse drugo, kar imamo.

1. Tebi, krščanski gospodar, je dal Bog časno blago in premoženje, torej je vse to božje, in Bogu moraš vse to dati, ker ti nisi pravi lastnik, ampak oskrbnik, hišnik božji. Bogu daješ svoje premoženje, če ga obračaš in oskrbuješ po volji božji, če skrbiš, da s pridnim delom, modro varčnostjo sebe in svoje počeno preživiš. Kdor nepotrebno in lahkomišlno zapravlja premoženje od Boga mu izročeno, ravna kakor krivični hišnik v evangeliju, in bo moral ojster odgovor dajati gospodu nebes in zemlje. — Bogu daš svoje blago, četudi po zmožnosti deliš miloščino potrebnemu bližnjemu, in daruješ v čast božjo. Nikar se ne boj, da bi zavoljo miloščine in dobrih del ubožal. Še nikoli se ni slišalo, da bi kdo pomanjkanje trpel zavoljo tega, ker je Bogu daroval ali bližnjemu zavoljo Boga; zakaj Bog je radodaren in velikodušen povračnik, kateri stoterno povrne slehernemu.

2. Ti, ubogi delavec ali posel, ali rokodellec, čeravno nimaš nič družega, kakor kar zaslužiš s svojimi rokami, vendar je tudi to božje, ker Bog ti je dal; Bog ti pomaga, ti daje zdravje in moč in blagoslovi tvoje delo. Torej moraš tudi ti Bogu dati, kar je božjega; to je, delaj in trudi se v potu svojega obraza, pa zraven Boga ne pozabi, Bogu daruj svoje delo, svoj pot, svoje težave, in tudi tebi bo rekel kdaj pravični plačnik: *Blagor tebi, zvesti hlapec; ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil. Pojdi v veselje svojega Gospoda!*

3. Vi, krščanski stariši, pa imate še nekaj, kar je posebno božje, kar vam je Bog dal, to so vaši otroci. Bog bo tirjal iz vaših rok duše vaših otrok, in gorjé vam, če se kateri po vašem zadolženju pogubi. Blagor, stokrat blagor vam, če bote lahko rekli na sodbi: Glej, tu so vsi, katere si mi izročil, nobeden se ni zgubil zavoljo mene.

Glejte tedaj, mi vsi smo božji, vse, kar imamo je božje, duša, pamet in volja naša, srce, posvečujoča milost, telo in vse, kar imamo. Bog nam je vse dal, in Sin božji nas je odkupil s svojo drago krvjo za Boga. Darujmo se torej vsi Bogu in vse kar imamo v čast božjo. Govorimo ne le z besedo, ampak s srcem: Tebi, o Bog živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev. Amen.

L. Škufca.

Praznik vseh svetnikov.

I. Praznik vseh svetnikov — za vse vesel dan.

Veselite se in veselja poskakujte,
kajti vaše plačilo je obilno v nebesih.

Mat. 5, 12.

Sv. mati katoliška cerkev obhaja vsak dan spomin kakega svetnika. Ali izvoljenih božjih je neštevilno veliko, tako da vsakemu ne more odkazati posebnega praznika. Zato je pa postavila današnji praznik, ob katerem vse svetnike in blažene nebeške časti, preslavlja in kliče na pomoč. Ta praznik je v resnici vesel dan in sv. cerkev ne kliče zastoj besedij Izveličarjevih v spomin: *Veselite se in veselja poskakujte!* V nebesih se obhaja danes radostni praznik, kakor sv. cerkev opomni, ko v začetku sv. maše moli: *Veselimo se v Gospodu, ker obhajamo praznik k časti vseh svetnikov, zavoljo katerih slovesnosti se angeli veselijo in Sina božjega jednoglasno hvalijo.* Kako se morajo veseliti svetniki sami, če se danes ozró nazaj na svoje pozemeljsko življenje; če se spominjajo vsega trpljenja, ki so ga prestali in se je zdaj spremenilo v najslajše veselje; če se spomnijo vseh nevarnostij in skušnjav, ki so jih prestali in zavoljo tega prejeli bliščeči venec zmage; če se spomnijo vsega dobrega, kar so storili na zemlji in kar še vedno sad rodi, sad blagra za človeštvo na zemlji, sad veličastva in veselja za svetnike same v nebesih.

Pa ne samo v nebesih se obhaja danes vesel praznik, ampak tudi na zemlji. In zakaj? Tega se bomo prepričali, ako danes odgovorimo na dvojno vprašanje:

1. Zakaj je to vesel praznik za katoliško cerkev?

2. Zakaj za katoliške kristijane?

I. Praznik vseh svetnikov je dan veselja za ka toliško cerkev. In odkod izvira zanjo ta dan visoko, sveto, presrečno veselje?

1. Svetniki so vsi bili in so njeni otroci. Sveta cerkev jih je rodila božjemu ženinu, ne za natorno, pozemeljsko, temuč za čeznatorno nebeško življenje. Cerkev jih je redila z mlekom božje besede in s kruhom večnega življenja. Z materinim očesom je nad njimi čula ves čas njih pozemeljskega potovanja, s skrbno roko jih vodila ter jih obvarovala grešnih prepadov. Cerkev je blažene vzgojila ter jih napravila za to, kar so, za svetnike. Ali se torej ne bo zdaj radovala, ko vidi, da je na milijone njenih otrok dospelo k veličastnemu cilju, če vidi svoj trud, svoje delo, svoje molitve poplačane z najboljšim vspedom, z bliščečo krono nebeško?

Stari očak Jakop se je razveselil, ko je slišal besede: *Jožef, tvoj sin živi; povzdignjen je na kraljevi prestol ter zapoveduje čez vso egiptovsko deželo!* Kako bi se ti veselil, oče, (mati), če bi slišal, da se je tvoj sin, za čegar vzgojo si se ti toliko trudil, kot vojščak hrabro bojeval, da je bil zato s častjo in slavo obdan, od cesarja samega obdarovan, da je zdaj velik, imeniten gospod postal in srečen za vse življenje! In cerkev, najmilejša vseh mater, ki prisrečno ljubi svoje otroke, ona se ne bi danes veselila, ko vidi, da je na milijone njenih otrok, katere je vzgojila v hrabre vojake Kristusove, s častjo in slavo dostalo boj, premagalo satana, in zdaj povišano na najimenitnejši — na nebeški tron; kako so zdaj njeni otroci mogočni in čislani pri Kralju nebes in zemlje, kako so venčani z nebeško krono, kako plavajo v sladkosti, kako so blaženi na vse veke!

2. Pa cerkev ima še drug vzrok veselja. — Očak Jakop je bil, ko je slišal, da je njegov sin Jožef postal tako imeniten in mogočen, ravno v veliki stiski in zadregi. A zdaj je vedel, da se mu bo pomagalo gotovo. Zakaj na tem ni dvomil, da ga njegov dobri sin, ki ga je zmiraj tako ljubil, zdaj ne bo zapustil, ampak mu pomagal, pri kralju dobil vse, kar bo potreboval. — Tako se veseli vsak oče (mati), ki je v zadregi in stiski, če sliši, da je njegov sin postal mogočen, bogat, imeniten. Zdaj sta oče in mati zagotovljena, da bota dobila v potrebi pomoč. — Pa glejte; tudi naša mati, katoliška cerkev, je v sedanjih časih bolj kot kedaj v stiskah in nadlogah. Zdi se, kakor da je satan vso svojo moč in vse svoje služabnike zbral v njeno zatiranje. Brezverstvo in brez-

božnost vzdigujeta svojo glavo še bolj drzno, ko nekaj v dóbi malikovalstva. Tako daleč gredó nekateri, da v društvih in po časnikih vpijejo: Ni Boga, in naloga omikancev je, ljudstvu vero v Boga odvzeti, duhovstvo in vero sploh spraviti s poti. Od vseh stranij se nasprotniki vzdigujejo, da bi podjarmili cerkev. Saj je poglavar sv. cerkve še zmiraj jetnik in njegovo srce se mora razžalostiti, ko vidi, da mnogo katoličanov ne le nima nič sočutja zavoljo tacega zaničevanja sv. cerkve, temuč tudi še zraven pomaga zaničevalcem in preganjalcem.

Pa v to noč bridkosti danes zasveti z neba, jednako mili zvezdi, žarek luči in veselja; danes ima cerkev v tem trpljenju sladko in veličastno tolažbo. Ona sicer ve, da je tako obiskanje čez njo prišlo zavoljo toliko grehov človeštva, tudi njenih otrok; pač bi se morala bati, da nas bo še dolgo tepla šiba božja, ker jezo božjo vedno kličemo z novimi grehi. — Ali danes cerkev gleda v nebeški Jeruzalem — in njeno srce poskakuje v sveti radosti, v veselem, zmagovalnem upanju. Saj vidi neštevilno svojih otrok, ki ob tronu božjem stojé ter se veselé njegove ljubezni in prijaznosti. Ona vé, kako so svetniki njo, svojo mater, na zemlji vedno pristrčno ljubili; vé, kako jim je bil blagor cerkve, zveličanje duš, zmiraj pri srcu. Ta ljubezen pa zdaj ni nehala, ampak plamti še bolj, ker jo raznema žar božje ljubezni. Tudi cerkev vé, da svetniki s svojo priprošnjo vse premorejo, neko silo delajo srcu božjemu. Zato cerkev ne omaguje. Ona kliče svojega božjega začetnika po priprošnji svojih zveličanih otrok in se raduje v gotovi nadi, da se bo Gospod, ko pride njegov čas, yzdignil s svojo mogočno roko, ponižal sovražnike ter rešil svojo cerkev, in da bo potem obhajala zmago tako veličastno, da bo svet moral spoznati: *To je prst božji* (II. Mojz. 8, 19.), ki je obvaroval svojo cerkev.

3. Pa cerkev se ne veseli samo te slave, ki jo čaka v prihodnje, ampak še družega zmagoslavja, ki ga že danes obhaja. In kakšna zmaga je to? Znano vam je, da so tudi napačne verske družbe, ki trdijo, da so one prava, od Kristusa ustanovljena cerkev, nevesta Sina božjega.

Ali današnji praznik jih vse osramoti. Zmagovalno kaže sveta cerkev na milijone svetnikov, kateri žareči v nebeški svitlobi stojé krog trona božjega, kateri so, kakor so dobri otroci za svoje stariše, kinč in veselje in krona svoje matere, katoliške cerkve. — Zmagovalno vpraša vse krive vere: Če hočete tedaj vé biti

prava cerkev Kristusova, dokažite mi to! Prava cerkev Kristusova mora biti

a) sveta; kajti le sveto cerkev si je najsvetejši Sin božji mogel izvoliti za svojo nevesto. Jaz pak — pravi katoliška cerkev — jaz sem sveta. Glejte tukaj sad svetosti, ki sem ga jaz dozorila; glejte milijone svetnikov, ki sem jih jaz rodila. Le dobro drevo more roditi dober sad, le sveta cerkev more svetnike vzgojiti. Kje pa so vaši svetniki? Le jednega mi ne morete pokazati — ni jednega svojih pripadnikov niste posvetile; zato pa tudi vé same niste svete, niste prava cerkev Kristusova.

b) In če rečete, vé ste nevesta Kristusova, kraljevega Sina: no, kraljevi ženin svojo nevesto deležno stori svojih zakladov, zaljša jo s kraljevim lepotičjem, venča jo s kraljevo krono. — Mene, katoliško cerkev, je obsipal z bogastvom svojih zakladov, svojih zaslug, svojih milostij, svojih čudežev. Glejte moje otroke, svetnike, glejte, kako je po meni čez nje razlil studenec svojih milostij; glejte, kako so se svetile v solnčnem žaru njegove milosti, v ognju njegove ljubezni; glejte, kako se v njih sveti podoba njihovega roditelja, Kristusa samega; kako so njegove čednosti v njih srcih žarele; kako jih je z neštevilnimi čudeži spoznal za svoje otroke, mene, njih mater, kot svojo nevesto! Glejte svitlo krono, ki jo je postavil na mojo glavo; vsak teh svetnikov je na tej kroni dragoceni kamen, v katerem se solnčni žarek, ki izvira iz srca Jezusovega, Sina kraljevega, vlomi in blesketá v čudovitem veličastvu.

Kje pa je vaš kinč? kje vaša krona? Ali morete pokazati svojega svetnika, v katerem bi se tako svetila milost božja, podoba Kristusova? Le jednega, kateri bi *po čudežih* vsemogočnega Boga počasten, vas potrdil kakor nevesto Kristusovo? — O vé niste nevesta nebeškega kralja, vam manjka kraljevi kinč, vam manjka kraljeva krona, vam manjkajo svetniki. Osrमतene morajo vse krive vere molčati, in zmagovalno se blišči katoliška cerkev za vsacega, ki je dobre volje, kakor prava nevesta Kristusova, kakor prava cerkev.

In če vidimo, predragi v Kristusu, da se naša mati katoliška cerkev po pravici veseli, ali se ne bomo tudi mi veselili? Zares se moramo radovati in Boga zahvaliti, da je nas brez naše zasluge izvolil za otroke svoje svete katoliške cerkve. Zato pa hočemo danes na novo vsplameniti svojo ljubezen, svojo navdušenost za našo sv. cerkev ter ji obljubiti, da bomo

vselej njeni zvesti otroci v življenju in v smrti; za njeno čast in njeno poveščanje se hočemo potegovati vselej. — Sploh pa moramo gledati na to, da bo praznik vseh svetnikov za nas že sedaj ves el d a n.

II. Ako se otroku le lepa oblačila ali igračice pokažejo ter se mu reče: Glej, vse to dobiš, ako boš priden in ubogal: kako se otrok veseli in poskakuje! In če bi tebi, kristijan moj, kdo pokazal prelepo poslopje, obdano od cvetočih vrtov in poljá ter ti rekel: Vse to bo tvoje, tukaj boš prebival z vsemi svojimi dragimi v veselju in obilnosti, kar ti bo le srce pozelelo, ves čas svojega življenja, — kako bi se ti veselil in bi skoro ne hotel verjeti in bi komaj čakal, da bi smel tje se preseliti in bi ne mogel spati od preveselega hrepenenja!

1. Pa glej, d a n e s t i pokaže Bog, pokaže sv. cerkev, nekaj veliko lepšega in veličastnejšega. Ona ti odpre sijajne nebeške dvorane, pokaže ti neštevilne izvoljene v nepopisljivi blaženosti ter ti reče: To vse bo tudi tvoje, tudi ti lahko dosežeš to blaženstvo! Raduj se in od veselja poskakuj, tvoje plačilo je obilno v nebesih. Da, kakšno plačilo! Tam boš vžival večni mir, večno veličastvo, večno veselje.

Jaz rečem: a) v e č n i m i r. Kako se marsikateri trudi na zemlji, nima ga dneva, katerega bi mu ne grenile skrbi, bridkosti, trpljenje! Da, marsikateri, ki je v svoji boleznihiral, pa niti trenutka ni našel polajšave, je že zdihoval le po jednom dnevu miru, da bi mu bolečine le nekaj prizanesle — a ni tega dosegel. Pa glejte, gori v nebesih je večni mir, — tam ni več boleznih, ni bolečine, ni skrbi, ni bridkosti, ni trpljenja, ni strahu, ni smrti več. Večen, nepremeljiv mir, sladek, svet pokoj napolnuje sleherno dušo. Če bi o nebesih nič drugoga ne vedeli, kot to, bilo bi zadosti, da bi nas napolnilo s srčnim veseljem, z gorečim hrepenjem.

A še več bomo gori našli — b) — neizrekljivo, večno veličastvo. Koliko lepega in veličastnega se nahaja že tu na zemlji! Ako kdo prvokrat opazuje solnčni vzhod na visokih planinah ali na širokem morju; ako kdo gleda umetni ogenj v čarovitih podobah; ako sliši milo godbo, zdaj mogočno in donečo, kakor morsko šumenje, zdaj zopet nežno in smehljajočo, kakor slavčevo petje: takrat ves plava v veselju ter misli, da se ne more dosti nagledati in naposlušati. Pa vse to ni nič proti lepoti nebeški. Ako bi se vse lepo in veličastno, kar ga je na svetu, moglo

prenesti na jedno mesto — proti lepoti nebeški bi bilo revno, kakor suha puščava proti cesarskim vrtovom.

In kaj bi moral reči — *c)* — o večnem veselju v nebesih! Mislite si, otrok se je zgubil v ptujem kraju na svojem potovanju, prav slabo se mu godi. Na pol holan je, trpi lakoto in od ljudi dobi le osorne besede; domotožnost se ga polasti, noč in dan nima miru, le domu ga silno vleče. In slednjič pride domu — in glej, med tem so stariši premožni postali ter ga sprejmó v prelepi hiši. Fantič sme zdaj prebivati doma, sedi pri ljubem očetu in materi, pri bratih in pripoveduje, kako se mu je godilo v ptujih krajih — in zdaj se dvojno veseli, da je vse to minulo in da bo zdaj srečen za vselej. Kako velika bi bila sreča, radost tega dečka! — Pa še le v nebesih, ko smo vse prestali in počivamo v naročju Očeta nebeškega, na srcu blagega Izveličarja; če nas ljubi angelji in svetniki nagovoré in pozdravljajo kot bratje in sestre; če se sladkost razlije v naša srca tako velika, da so vse slasti in radosti vsega sveta v primeri z nebeško le kakor pena proti neskončnemu morju: o takrat bomo srečni, bomo radostni! In ko vemo za gotovo: Nobena nesreča me več ne more zadeti, noben greh me več od Boga ločiti, zagotovljen sem, da čez tisoč let ni kapljica sladkosti ne bo zginila: takrat bomo blaženi, veseli za vekomaj!

Če vse to posnamemo, kar smo zdaj slišali o nebesih, — kar nam pa le malo razloži nebeško blaženost, kakor jecljajoči otrok ne more popisati lepot širokega sveta, — če vse to posnamemo in pomislimo: To večno veselje, to večno veličastvo, ta večni mir lahko tudi mi zadobimo; saj nam ga Bog sam zagotovi ter ga hoče dati, ko pravi: *Veselite se in veselja poskakujte, kajti vaše plačilo je obilno v nebesih*; če to prav premislimo, kako veliko bi moralo biti naše veselje, naša hvaležnost in naše hrepenenje! Tudi nam bi se godilo, kakor svetemu Ignaciju, ki je vskliknil: *O kako se mi stуди zemlja, ko nebеса premisslujem!* Zares, predragi v Kristusu, radujmo se tudi mi danes, pa zahvalimo se dobremu Bogu, ki je tudi nas poklical k čudoviti blaženosti, katero zdaj vživajo svetniki.

2. Toda ne pozabimo, da je nebeška blaženost plačilo, kakor Jezus sam omeni. To se pa mora zaslužiti; še le potem moremo priti k svetnikom, ako njim jednako živimo ter hodimo po njih stopinjah. Če hočemo torej v nebеса priti, moramo hoditi po poti, po kateri so svetniki šli, pa tudi lahko gremo po njej.

a) Jaz trdim, da moramo po tisti poti hoditi. Zakaj ne smemo se slepiti. Le jedna nebesa so in le jedna pot tje gori. Le jedna nebesa so in to so tista, v katerih zdaj prebivajo svetniki; ako v ta ne pridemo, ne pridemo sploh v nebesa, ampak v pekel. In če kdo pravi: Nočem ravno svetnik postati, da le kak prostorček tam dobim, pa bo dobro — tistemu se lahko preročuje, da na tak način v nebesa celo prišel ne bo.

In samo jeden pot je v nebesa. Ta pot je Kristus, ki pravi: *Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni.* (Jan. 14, 5.) Nobeden ne pride v nebesa, kakor le tisti, ki po zgledu svetnikov Jezusov nauk veruje, spoznava, spolnuje, se njegovih zakramentov poslužuje. To moramo tudi mi storiti, ako hočemo gori priti.

b) In to lahko storimo ter pridemo v nebesa. Pa mi odvrne marsikateri malodušni kristijan: kako bom jaz tako živel, kakor so svetniki živeli? In tu glej, moramo razločiti ter se sporazumeti. Bog ne tirja od tebe, da bi čudeže delal, kakor svetniki, da bi se vadal v izvanrednih čednostih na tak način in v toliki stopinji, kakor so to storili svetniki, n. pr. da bi šel v puščavo, da bi se ostro postil, se bičal . . . Kaj tacega Bog ne tirja od tebe; tudi bistvo svetosti ne, obstoji v tem. Ali v tem pomenu moraš svet postati in svetnike posnemati, da, kakor oni, svoje srce čisto ohraniš pred grehom, sosebnost pred smrtnim grehom, da v zvesti ljubezni in gorečnosti Bogu služiš, da njegove zapovedi vestno spolnuješ. In tega bi ne mogel storiti? Ali misliš, da Bog kaj nemogočega od tebe zahteva? O le ozri se na neštivilno množico nebeščanov! Svetniki so — iz vseh narodov, stanov, vsakega spola, starosti, vseh okoliščin; in kar so ti premogli, zakaj bi ti, kristijan, ne mogel? Bili so ljudje, kakor ti, imeli ravno take skušnjave, nevarnosti, zapeljevanja, kakor ti; imeli ravno take pomočke zveličanja, kakor ti.

Torej so vsi malodušni izgovori prazni, zakaj življenje svetnikov in njihovo poveličanje v nebesih jih popolnoma ovrže. Zato danes trdno sklenimo: V nebesa hočem, v nebesa moram priti, naj stane, kar drago. To naj bo in ostane moje glavno prizadevanje. Zato hočem delovati, zato moliti, zato se bojevati zoper greh in zapeljevanje, zato trpeti, da si nebesa prislužim.

Ako tako danes sklenemo in si tudi prizadevamo zanaprej po moči izpeljavati, potem je današnji praznik za nas dan boga-

tega blagoslova in studenec najčistejšega in najlepšega veselja. To pa tudi sv. materi katoliški cerkvi dela največjo radost, ako si njeni otroci resno prizadevajo za čednost in svetost. K temu jih spodbuja, ko jim kaže na trumo izvoljenih v svetih nebesih; zato njim, seosebno tistim, ki svoje sklepe gledé zveličanja zvesto spolnujejo, že danes s popolno pravico kliče: *Veselite se in veselja poskakujte, kajti vaše plačilo je obilno v nebesih!* Amen.

A. Žlogar.

2. Pot v nebesa — pot trpljenja.

Blagor zavoljo pravice preganjanim,
ker njih je nebeško kraljestvo.

Mat. 5, 10.

Zaupno je stopila nekdam mati Cebedejevih sinov k Jezusu in mu rekla: *Reci, da sedita ta moja sina jeden na tvoji desnici in jeden na tvoji levici v tvojem kraljestvu.* (Mat. 20, 21.) Predrzna in nepremišljena je bila ta prošnja. Zategadelj Jezus ne nji, ampak sinovoma odgovori: *Ne vesta, kaj prosita.* Potem ju vpraša: *Ali moreta piti kelih, ki ga bom jaz pil?* Odločno in brez zadržka rečeta: *Moreva.* Prihodnjost pa je sčijajno pokazala, da sta zvesta ostala svoji obljudi. Pred sodnimi stoli in v mukah rabeljev, v trpljenju, pomanjkanju, kakoršno je bilo življenje apostolov, sta z veseljem dala svoje življenje, kakor je to nauk Jezusov od njih zahteval.

Za nas, ljubi moji! se iz te prigodbe posnema nauk, da nebeško kraljestvo le tisti morejo doseči, ki jednako Zveličarju bridki kelih trpljenja izpraznijo do dna. Brez križa in trpljenja ni častiljivega vstajenja, ne sedeža v nebeških stanovališčih. To nam spričujejo vse vrste svetnikov in svetnic božjih, katerih častiljivi god in praznik danes obhajamo. To vam želim tudi jaz danes ob kratkem pokazati ter vam govoriti o teh dveh točkah

1. da je pot v nebesa pot trpljenja, in
2. da nam gre zaradi nebes to trpljenje z veseljem prenašati. Zvesto me poslušajte!

1. Trojno je zveličanje v nebesih. Bog svojega zveličanja ni prejel od nobene druge strani, ampak sam od sebe. Njega tudi nobenega truda ni stalo zveličanje si pridobiti, on zveličanja nima

kot zaslugo, temuč zveličanje biva že od vekomaj v njegovem božjem bistvu. Drugo je zveličanje angeljev. Dano jim je bilo kot prostovoljen, nezaslužen dar, ki je bil v njih poskušnji potrjen in jim dodeljen na vse večne čase. Še drugačno pa je zveličanje, prihranjeno človeku. To zveličanje se opira na naša zaslužljiva dela, in Bog nam je daje ne le kot milost, ampak tudi kot plačilo, katero moramo pa zaslužiti, pravi tridentinski zbor.

Že v navadnih posvetnih zadevah mora človek delati in se truditi, če hoče kaj vspeha imeti. Kmet mora pezo in vročino dnij prenašati, z žuljavimi rokami in v potu svojega obraza se truditi, preden spravi letino na odre in v predale. Trgovec dela dolga in nevarna pota po suhem in na morju, da mu njegovi opravki prinesó kaj dobička. Koliko trpi vojak v mirnih časih, koliko pa šele v vojski! Umetnik se leta in leta uči in uri, da so njegova dela mojstersko dovršena. Brez dela in truda torej ni nikjer vspeha. In tako si svet na vso moč prizadeva, le da si pridobi nekoliko nečimurne časti ali časnega dobička.

To velja tem bolj o nebesih. *Tesna so vrata in ozka je pot*, pravi Zveličar, *ki pelje v življenje*. Nebeško kraljestvo, govori on, je podobno mreži, vrženi v morje. Kdor je že katerikrat gledal ribiče na morju, ta je videl, s kolikim trudom da mreže, napolnjene z vodo in ribami, vlečejo v čolne. Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu v njivi. Koliko dela in kopanja, koliko strahu in negotovosti stane tistega, kdor bi hotel ta zaklad dvigniti! Da, resnične so besede Kristusove: *Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga nase potegnejo*.

Ako bi vas zaporedoma vprašal, če hočete zveličani biti, gotovo mi bote to vprašanje vsi potrdili. A vsakdo se brani piti iz Zveličarjevega keliha, vsakdo se ustraši že malega napora in zatajevanja samega sebe. Reci komu, naj se posti po cerkveni zapovedi, se v petkih zdržuje mesnih jedi, brž je z izgovorom pripravljen, da njegova bolehavost tega ne utrpi. Reci mu, da je pod smrtnim grehom dolžan ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sv. maši biti, takoj ti bode naštel celo vrsto vzrokov, da mu to ni mogoče itd. Kako se pa ti in jednaki izgovori vjemajo z besedami Kristusovimi: *Ali morete piti kelih, ki ga bom jaz pil?*

Kako vse drugačno je bilo življenje svetnikov! Spomnite se nekdanjih puščavnikov, ki so se ob divjih zeliščih in ob vodi živili, v podzemeljskih jamah stanovali, na golih tleh spali, se ostro postili, s šibami do krvi bičali itd. Vprašaj jih, zakaj da so njih trupla

bolj kostnjakom, kakor živim ljudem podobna? zakaj da se vendar tako neusmiljeno trpinčijo, in odgovorili ti bodo: Zato, ker hočemo zveličani biti. Vprašajte neizmerno trumo svetih mučencev, zakaj so se dali peči na razbeljenih ražnjih? zakaj so goreli na grmadah? zakaj so pustili, da so jim zavrelega svinca ali olja v grlo vlivali? zakaj so si pustili jermena po životu rezati? zakaj se od levov, tigrov in leopardov neusmiljeno razmesariti itd. Vsi, jednoglasno, vam porekó: zato, ker smo hoteli zveličani biti.

Sv. Magdalena Paciška je ležala na smrtni postelji. Njeno življenje je bilo življenje svetnice in že na smrtni postelji bralo se ji je zveličanje na obličju. Kar na jedenkrat pa se ji obraz stemni in v strahu vpraša spovednika: »Duhovni moj oče! ali pojdem pač v nebesa?« In tako ga vpraša še drugič. Spovednik pa ji v tolažbo reče: Poglej vendar svoj život, ki je od postov in zatajevanja ves medel, spomni se, koliko si molila, koliko noči na kolenih prečula, kako si svojemu Bogu vse darovala in sebi čisto nič obdržala. Ne boj se, saj ti je Bog dal vendar že žive dni toliko znamenj svojega dopadenja!« »Res je, mu je odgovorila, a vendar si zveličanja svoje duše nisem prav svesta.«

Ljubi moji! če je pa svetnica po toliko spokornem življenju vsa prestrašena, kaj pa hočemo mi začeti, ki tako malo dobrega, pa tako veliko hudega storimo? O nikar misliti, da nas bodo nekateri razmišljeni »Oče naši« ali kake površne spovedi in mlačna obhajila v nebesa dovedla. *Ali ni moral Kristus vse to trpeti in tako iti v svojo čast?* vprašal je Zveličar učenca na poti v Emavs. On je tako neznansko veliko pretrpel, da nas je rešil; mi pa nočemo nič trpeti, da bi sami sebe rešili, a vendar je in ostane resnica, da le po križu moremo dospeti v zveličanje! — križ je tisti ključ, ki odpira vrata nebeška.

2. Naj si bo pa tudi pot v nebesa s križi zasajena, vendar se trud in trpljenje nikakor ne more meriti z njih neznansko velikim plačilom. *Naša sedanja, kratka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko, večno čast, katera vse presega.* — Trpljenje sedanjega časa, pravi apostol, *se ne dá meriti s tistim veličastvom, ki bode nad nami razodeto.* (II. Kor. 4, 17.) Veliko, da neskončno vrednost pred Bogom imajo že na videz mala dobra dela, kakor Kristus sam zatrjuje, rekoč: *Kdor koli dá piti komu izmed teh najmanjših le kozarec mrzle vode, resnično, vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.* (Mat. 10, 42.)

Rimski cesar Kaj je dal nekdam svojega tekmeča Agripo zgrabiti in v ječo vreči. Hudo je pripekala poletna vročina, a ni ga bilo, ki bi bil dal jetniku požirek hladne vode. Tu zagleda iz

ječe, ko je šel cesarjev služabnik z vrčem vode memo. Prosi ga lepo, naj mu dá piti, da si utolaži pekočo žejo. Služabnik mu dá piti. Ko se mu pa jetnik zahvali, reče mu služabnik: »Zahvali se mi potem, kedar boš zopet prost.« To se je tudi kmalu zgodilo, in Agripa, na cesarski prestol povzdignjen, te dobrote ni pozabil, temuč je storil sužnika Tavmasta za prvega svojega služabnika in bil mu je naklonjen vse žive dni.

Ali mar potem božji Zveličar ne bode ostal mož beseda, če nam je za mala naša dobra dela obljubil neizmerno plačilo v nebesih, ker je zatrdil, da *bota prešla nebo in zemlja, a njegove besede ne bodo prešle?* Katerih del pa zahteva Bog od nas? Poglejte, nič drugega ne, kakor spolnovanje njegovih zapoved, zatiranje našega hudega nagnenja, ljubezen do sebe in do bližnjega. A kakor majhno je vse to, vendar človek v svoji slepoti zato le prerad pozabi na večno plačilo. Ako bi Bog od nas zahteval, da gremo kakor puščavniki v puščavo, ali da se damo mučiti, kakor mučeniški, morali bi to storiti, ker On je naš Gospod. Ali se ne bomo upognili *sladkemu jarmu* Jezusovemu in vzeli nase lahkega bremena Njegovega, da dobimo večno plačilo?

Stal je nekdam kralj angleški Henrik osmi, ki je od katoliške vere odpadel in svojo pravo ženo od sebe zapodil, in neko Ano Bolejn za ženo vzel, na pomolu svoje palače. Krasen višnjev nébes se je razprostiral nad njim in ni ga bilo nikjer videti najmanjšega oblčka. Od te lepote vsa prevzeta zakliče nova kraljica: »Oh, poglej, kako lepo in jasno je nebo!« Pri teh besedah se kralju vzbudi vest, in zdihovaje in s strahom odgovori: »Da, lepa so nebesa, a ta niso zame in ne zate!«

Tako jih na tisoče in tisoče lahko reče, da so nebesa lepa, a ne zanje. V nebesa ne pojdejo ne krivičniki in goljufi in tatje, ne lakomniki, oderuhi in nevoščljivci, ne prečestniki in nečistniki in zapeljivci, ne trdovratneži in nespokorniki. Za nebesa so po Jezusovih današnjih besedah ubogi v duhu, krotki, žalostni, lačni in žejni pravice, usmiljeni in tisti, ki so čistega srca, ter mirni in zaradi pravice preganjani. Tem veljajo Kristusovi blagri in njegova obljuba: *Veselite se in radujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih!* (Mat. 5.) Amen.

M. Torkar.

Spomin vernih duš v vicah.

Zakaj so duše ranjkih našega usmiljenja vredne.

Usmilite se me! usmilite se me!
vsaj vi, prijatelji moji, ker Gospodova
roka me je zadela. Job. 19, 21.

Ko so nekdam apostoli na morju v temni noči ribe lovili, pride Kristus po vodi, kakor po suhi cesti, proti njim. Učenci se prestrašijo, ter menijo, da je prikazen. Še le, ko se jim dá spoznati, so potolaženi in oveseljeni. Peter pa hitro skoči v svoji gorečnosti, kakoršno je imel do Gospoda, iz čolna na vodo, ter mu hoče naproti. Pa glejte! voda se mu pod nogami udira, da ves preplašen kliče: *Gospod otmi me!*

Kaj mislite, dragi moji! zakaj se je sv. Petru voda udirala, Kristusu pa ne? Morda vi mislite, da zato, ker je bil Kristus, vsegamogočni Bog, kateremu je moralo biti vse pokorno! Neki učen pisavec pravi, da ne zarad tega, temveč trdi, da zarad tega, ker Kristus, kakor pravi Bog, ni imel nobenega, tudi najmanjšega greha nad seboj, zarad tega pravi, je Kristus brez nevarnosti hodil po vodi, kakor po suhem. Peter pa se je začel pogrezovati, ker ga je težila peza grehov, četudi le majhnih; in če bi že tudi družega greha ne bil imel, se je vendar še celo pri oni priliki pregrešil s tem, ker je jel v svojem zaupanju na božjo pomoč pešati, in Gospoda na pomoč klicati, zato ga je pa tudi Kristus gredoč zavrnil, rekoč: *Malovernež, kaj dvomiš?*

Dragi kristijani! Zjutraj sem vam popisal pot proti nebesom, njene nevarnosti, katere moramo premagovati po zgledu svetnikov, ki se sedaj pri Bogu veselé; toda vedite, da ta srečni kraj, sveta nebesa, doseže le, kdor po Kristusovem zgledu brez najmanjšega greha živi; kdor se pa Petru jednako le najmanjšega greha krivega stori, tak pa ne doseže precej visocih nebes, temveč se s Petrom potopi — pa kam? V tisto globočino, katere nas današnji dan spominja — v vice! Naši stariši, bratje in sestre, prijatelji in znanci, katere nam je že davno pobrala smrt, so se spustili na pot za svetniki proti nebesom, toda ker so jih madeži grehov težili, jih niso dosegli, ampak so se pogreznili v ono strašno globočino, iz katere nam sedaj, kakor sv. Peter, kličejo: *Rešite nas, rešite nas! Usmilite se nas, usmilite se nas, vsaj vi, prijatelji naši, ker Gospodova roka nas je zadela!* O prijatelji! pomolite jim danes svoje

roke na pomoč in potegnite jih iz ognjene peči strašnih vic! — Da bi jaz vas k tej pomoči do vernih duš nagovoril, vam hočem danes popisati tisti strašni kraj, kjer duše naših ranjeih vtopljene leže. Ta kraj — je kraj bolečin, kraj željá, je kraj pozabljivosti! Ta kraj je kraj bolečin zaradi ognja, v katerem duše goré; kraj željá, ker duše želé po rešitvi, je kraj pozabljivosti, ker mi tako radi pozabimo na duše v vicah; in ravno zaradi teh treh rečij, zaradi bolečin, zaradi njihovih željá in zaradi naše pozabljivosti neizmerno veliko trpé duše ranjeih, ter so vredne našega usmiljenja in pomoči!

I. Duše vernih ranjkih so vsega usmiljenja vredne zato, ker so vice, v katere so zaprte, kraj najhujših bolečin. — Da je v vicah pravi ogenj, v katerem se duše čistijo, je nedvomljiv nauk sv. očetov, med katerimi sv. Avgustin pravi, da se ogenj v vicah od peklenškega ognja le v tem razloči, da je v peklu večén, — v vicah pa le časen ogenj! Vrh tega pa tudi ne smemo misliti, da je ogenj v vicah tak, kakor je naš ogenj na zemlji. Naš ogenj peče le telo; oni v vicah pa je nekak duhovni ogenj, kateri tudi duše žgé in peče, zato ker je od Boga v kazén, ne pa v korist vstvarjen. Mi imamo ogenj, da si potrebnih jedij skuhamo, da se pri njem pogrejemo, da si z njim svetimo: oni ogenj v vicah pa je od razžaljenega Boga vstvarjen v strahovanje, da grešnike trpinči in žgé. Naš ogenj na svetu le zaporedoma razdeva, najprej kožo, potem meso, kosti in mozeg; oni v vicah pa vse dušne moči ob enem muči. Če je pa že naš navadni ogenj na zemlji tako nestrpljiv in žgeč, kako nestrpljiv mora še le biti ogenj v vicah, katerega je sama jeza božja zakurila grešnikom v strahovanje! O kako po pravici kliče zato sv. Ciril: *Če se vse kazni in bolečine na svetu primerjajo najmanjši bolečini v vicah, so kakor hladilno mazilo.* — Poslušaj tedaj, kristijan! in strmi: vse nadloge revnih in ubožnih; vse bolečine bolnikov, vsa strahovanja hudobnih, vse grozovite muke mučencev so v primeri s trpljenjem in bolečinami v vicah le hladilna tolažila!

Pa glejte! sveti očetje ne govoré samo o ognju, kateri v vicah duše žgé, temveč pravijo tudi, da se v vicah nahajajo še druga strašna mučila, ter da se duše v vicah vicaajo tudi z groznim mrazom, z žejo, lakoto in z drugimi nedopovedljivimi grozovitostimi, kar se tudi lahko posname iz one dogodbe, katero nam zveličani Beda pripoveduje.

Bil je neki Tritelm (Anglež po rodu), pravi, kateremu je božja previdnost dopustila, da se je po smrti oživil. Ne more se z besedo dopovedati, kako neznano ostro je on potem živel na svetu, odkar je občutil trpljenje na onem svetu. Vse, kar je imel, je razdelil med uboge. Zaklenil se je v neko celico, ter tamkaj čul, molil in postil se. Nikoli ga ni bilo videti, da bi se smejal, pač pa je po noči in po dnevu prelival goste solze. Velikokrat so ga videli ležati na razbeljenih polenih, in ko so mu prigovarjali, da naj si prizanaša, je rekel: O jaz sem čutil že veliko večjo vročino! — Drugikrat se je valjal po trnju in ostrem kamenju, dokler ni bilo razmesarjeno njegovo telo in s krvjo obrito; in če so mu drugi prigovarjali, da naj bo zmernejši do sebe, je rekel: Jaz sem še vse ostrejšo čutil! Neki drugi pot so ga našli, da se je v mrzlem zimskem času do vratu vtapljal v ledeno vodo; in ko so ga prašali, zakaj se trpinči s tako mrzloto, je zopet rekel: Jaz sem še večjo mrzloto čutil! In to strašno grozovitost do samega sebe je ponavljal do svoje smrti!

Iz tega se pa tudi lahko sprevidi, da ga ni trpljenja tako velicega in strašnega, kakor je v vicah. O uboge duše, vé se pač meni v srce smilite! Smilite se mi pa še bolj, če premišlujem še druge vaše britkosti! Pa tudi to hočem vam popisati, da boste usmiljenje imeli do ubozih duš vaših ranjcih.

II. Prerok Danijel je bil trikrat od arhangelja mož »željá« imenovan, morda zaradi tega, ker je presrčno želel, da bi bilo njegovo ljudstvo skoraj rešeno žalostne babilonske sužnosti, in da bi se zopet zdravo in nepoškodovano vrnilo v svojo domačijo, v ljubljeni Jeruzalem. O koliko večje morajo še le biti želje nesrečnih duš v vicah, katere nič bolj ne želé, kakor da bi bile že skoraj rešene težkih, ognjenih verig, s katerimi so vklene v vicah, ter da bi gledale nebeški Jeruzalem in v njem svojega Boga od obličja do obličja! Ta presrčna želja bolj muči duše, kakor pa ogenj, ki jih žgè. Vsaka duša hrepeni po svojem stvarniku, ker je vsaka zato vstvarjena, da bi njega živala. Kakor se voda s hitro poželjivostjo vali proti morju, v katero se izteka; še bolj hrepené duše po svojem Bogu, ker vedó in spoznajo, da je Bog največja dobrota, najpopolnejša lepota, največja sreča! Preželjno stegujejo svoje roke proti njemu, da bi se skoraj sklenile z njim ter njega čistile! Kakor ogenj, če se pripre, pri vsaki luknjici na dan pogleda, če le more, in če se tako siloma pripre, da ognjeni sopar nikjer ne more na zrak, vse razžene, ter ga nobena še tako močna zapora ne zadrži: tako in še bolj želé duše v vicah po Bogu, od katerega so ločene, in ker ga

ne morejo gledati in se z njim veseliti, zato so njihove bolečine neizmerne, nepopisljive! — Vem in rad verjamem, da mi sedaj teh britkostij ne čutimo in ne poznamo, kajti mi, dokler smo na zemlji, tacega poželenja po Bogu ne občutimo zavoljo svoje slabosti, ker je pamet naša preveč otemnena, volja preveč na posvetne reči navezana, tako da naša duša nikakor ni zmožna spoznati, kaj se pravi pri Bogu biti in njega uživati! Če bi bil kak otrok v temnih brlogih ali globočinah zemlje rojen, in bi še nikdar ne bil videl belega dneva, bi tudi ne občutil nobene posebne britkosti zaradi tega, da mora v taki temni ječi prebivati; ne tožil bi nad svojim revnim stanom, ne tožil bi nad neslišano britkostjo, v katero je obsojen, med tem, ko se drugi veselé luči belega dneva; toda če je pa človek že nekaj časa dobrote luči užival in se je veselil, pozneje pa bil v temno ječo obsojen, kako težko, kako nestrpljivo mu je to! — Glejte, taki v temi rojeni otroci smo mi, kateri še nebeške luči videli nismo, je ne poznamo, zato pa tudi po Bogu, po večni luči ne žalujemo, ne hrepenimo in ne želimo tako, kakor bi morali; toda kadar bomo pa mi s smrtjo od sebe vrgli plašč posvetne nečimrnosti, takrat bomo pa občutili, česar sedaj ne čutimo, takrat bomo spoznali, česar sedaj ne spoznamo; takrat bomo pozeleli, česar sedaj ne poželimo, namreč biti pri Bogu, ki nas je zase vstvaril, in če mi tega dosegli ne bomo, o kako nam bo britko, kako grenko, kako težko! Glejte, taka se godi tudi dušam v vicah. One hrepené po Bogu, pa ga ne dosežejo; one ga želé videti, pa ga le ne vidijo; želé ga uživati, pa ga ne uživajo, želé se z njim skleniti, pa jim ni dovoljeno! In ravno to je, kar jih silno muči, grozno žge in peče, da jim obstati in mirovati ni mogoče!

III. Pa premišljujmo trpljenje duš v vicah še nadalje, da se nam bodo bolj smilile, in da jim bomo tem rajše hiteli na pomoč. —

Kraj, v katerem duše ranjkih prebivajo, se imenuje tudi, kakor sem rekel, kraj pozabljivosti; zato ker mi, ki še na zemlji živimo, tako radi nanje pozabimo.

Duše v vicah ne trpé samo vnanjih bolečin, temveč, kakor ste že slišali, tudi notranje, ker imajo silne želje biti pri Bogu, pa tudi zaradi tega, ker imajo one na svetu še svoje sinove in hčere, brate, sestre, prijatelje in druge, katerim so dosti dobrega storile, kateri se pa sedaj ne zmenijo zanje, ko si same več pomagati ne morejo.

V starih spisih se bere, da je nekdanj taka strašna kuga divjala med ljudmi, da je slehrni, kateri je bil napaden, prišel ob vso zavednost, ob svoj spomin, tako, da ni poznal, ko je ozdravil, niti svojega očeta, ne svoje matere! — Od take strašne kuge napadeni se mi zdijo tudi nekateri današnji kristijani. Po smrti ne poznajo več ne očeta, ne matere, katere so ob pogrebu z jokom in stokom spremljali na oni svet. Pustijo jih, da se mučijo na onem svetu; in tako so ubogi ranjki zares v dvojnem pomenu mrtvi: mrtvi so po svojem truplu, pa mrtvi tudi v srcih svojih sinov in hčerá!

O slonu se pripoveduje, da takrat, kadar v jamo pade, tako milo kriči, da drugi sloni prihité, in mu toliko časa prsti in drv v jamo mečejo, dokler ponesrečeni iz jame ne zleze. O štokljah pravijo, da mlade svoje stare, kadar perje in moč zgubé, na svoje hrbte naložé, ter jih na zraku nosijo. — O delfinu, morski ribi, se bere, da je, kadar katera izmed njih pogine, druge ne pusté pasti v globočino morja, temveč jo mrtvo nosijo na svojih hrbtih, da ne pade v dno morja.

Sedaj pa naj pomisli vsak, kdor še kaj pravičnega misliti more, kako hudo more pač biti ubogim ranjkim, če se vidijo zapuščene od sinov in hčerá, bratov in sester, od katerih imajo vendar največjo pravico tirjati ljubezen in usmiljenje, če še čelo neumna živina po smrti ali v nesreči druga za drugo toliko skrbi!

Egiptovskega Jožefa so njegovi bratje zaradi tega, ker so ga oče rajše imeli, kot nje, črtili, sovražili, ter mu bili nevoščljivi in ga preganjali, kakor so vedeli in znali. Ko je nekdanj šel od očeta poslan na pašo za svojimi brati pogledat, kaj počno, ga ti zgrabijo, zvežejo in v suh vodnjak vržejo. Jožef sedaj v jami joka in zdihuje, ter misli na smrt, katera ga čaka. Ali mi pa veste povedati predragi! kaj je blazega mladenča najbolj peklo in grizlo? Gotovo to, ker je videl, da se njegovi bratje okrog jame veselé in norčujejo, jedó in pijó vpricho njega toliko nesrečnega! *Pijó vino iz vrčev in se mazilijo z najboljšim mazilom, pa nič ne marajo za Jožefovo potrje,* pravi sv. pismo (Amoz. 6, 6.)

Taka žalost in britkost, glejte, ljubi moji! napolnuje tudi duše vernih ranjeih! One ležé v strašni ognjeni pekočini, in vidijo svoje brate in sestre, otroke in prijatelje vesele veselice na zemlji obhajati, vidijo jih zapravljeni in povživati njihovo dedščino, za katero so se same veliko trudile — njih pa se sedaj, ko so v tolikih bolečinah, ne spomnijo, več nanje ne mislijo! Zaradi te

nebriznosti in pozabljivosti živih do ranjcih morajo nekatere duše silno dolgo v ognjeni peči vic ostati, kakor berem v starih po-božnih zgodbah.

O Ludoviku, rimskem kralju se bere, da se je prikazal ne daleč od Verone svojemu sinu Ludoviku, takrat nemškemu kralju, in da ga je pri krvavih ranah Kristusovih prosil, naj bi ga že skoraj rešil iz ognjenih vic, v katerih že 30 let gori! Čujte, tedaj 30 let — celih 30 let biti v takem strašnem ognju, v katerem je že jedna ura hujša, kakor so vse bolečine tega sveta! Pa zakaj je ta uboga duša morala 30 let ostati v strašni peči vic? Samo zaradi nebriznosti in pozabljivosti od strani svojega sina!

In da v tej zadevi nič ne zamolčim, vas vprašam: ali veste, kateri ljudje so najbolj neusmiljeni do ranjkih? To so tisti, kateri vernim dušam še tiste pomoči ne privoščijo in ne naklonijo, katero so jim ali po pravici, ali vsaj po krščanski ljubezni skazovati dolžni! O kolika je lakomnost nekaterih ljudij. Še celo poslednje volje in takih tirjatev, katere so ranjki v poslednji volji za seboj spolniti naročili, ne spolnijo!

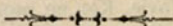
Kralj Aleksander Véliki je svojim višjim poveljnikom ob svoji smrtni uri vso deželo njim v posest razdeliti zaukazal, — pa vendar je po svoji smrti še 30 dni živini jednako nepokopan ležal na zemlji! Tako so njegovi dediči hvaležnost svojemu do-brotniku povračevali. Vsak je sicer skrbel, da bi bil lepši kos zemlje dobil, malo so se pa brigali, da bi spodobno zakopali truplo ranjcega.

Mi dandanes težko najdemo tako neusmiljenost do trupel ranjcih, pač pa bolj pogostokrat do duš vernih ranjkih, katere brez vse pomoči in tolažbe zapuščene v vicah zdihujejo, ker se njihova poslednja volja ne izpolni, ali po svoje prenareja, in med tem, ko se one v vicah žgó, se njihovi dediči na zemlji prepirajo zaradi njihove zapuščine, in če se tudi ranjki pekó in žgó, njih vse to ne žge in ne peče; bolj žalujejo nad kako pomankli-vostjo poslednje zapuščine, kakor pa nad zdihljeji in jokom svojih ranjkih!

Kristijani moji! nikarte tako. Bodite usmiljeni in pritecite ubogim dušam na pomoč, zlasti pa danes in med osmino današ-njega dneva, ker sedaj verne duše bolj kot kedaj čakajo na vašo pomoč! Spomnim vas ob koncu na to, kar sem vam v začetku rekel, da je Kristus Petru na morji, ko se je utapljati začel, podal roko in ga iz vode potegnil, ravno tako pomolíte tudi vi svoje roke svojim starišem, bratom, sestram, prijateljem in znancem v

pomoč in potegnite jih iz ognjene peči vic. Vse to pa lahko storite, če vi zanje pobožna sv. obhajila darujete, če vroče zanje molite, če njim v polajšanje mile darove delite, če se v njihovem imenu postite, in slednjič tudi, če njihovo zadnjo voljo in naročila vestno izpolnite. Vsega tega pa vi ne boste zastoj opravljali, ker uboge duše, kadar bodo prišle pred tron milosti božje rešene po vaši pomoči, gotovo ne bodo nehale prositi Boga za vas, da bi bil tudi vam usmiljeni oče, ter vas blagoslovil na duši in na telesu. Amen.

A. Šimenec.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Karmeljska bratovščina sv. škapulirja.** Za Slovence po knjigah Serapion in Celinšek posnel P. L a d i s l a v. Samozaložba. Tiskal I. Krajec v Novem mestu. 1896. Cena 7 kr. — Drobna knjižica je jako dobro došla duhovnikom v dušnem pastirstvu in spovednikom, da se poučé o dolžnostih družbenikov in o bistvu te med ljudstvom zelo razširjene bratovščine.

2. **Sveta ura** ali obiskovanje najsvetejšega sakramenta in Marije, prečiste Device. Italijanski spisal sv. Alfonz Liguori. Poslovenil in priredil duhovnik goriške nadškofije. Z dovoljenjem prevzvišenega kneza nadškofa goriškega. Str. 148. Gorica, 1896. Knjiga stane 25 kr., po pošti 5 kr. več, in se dobiva pri g. Edvardu Pavlinu v Gorici, nunske ulice št. 10. — Knjiga je prevod in sicer že tretji slovenski prevod znanih obiskovanj sv. rešnjega Telesa, ki jih je spisal sv. Alfonz Liguori. Prvi prevod nam je leta 1832 oskrbel Friderik Baraga, tedaj kapelan v Metliki. „Ta preloga“ — tako beremo v predgovoru tretjega prevoda — „je bila v Slovencih prav prijazno vsprejeta. Leta 1867 je prekrasno Alfonzovo delo, izvzemši Marijinih premišljevanj, vnovič poslovenil in porabil Janez Volčič v molitveniku „Sveta ura moliti Jezusa v zakramentu ljubezni božje“, čigar udomačeni naslov „Sveta ura“, sem v pričujoči prelogi ohranil.“ Poleg 62 premišljevanj o zakramentu sv. rešnjega Telesa in 31 pozdravov Mariji ima knjižica tudi latinsko pripravo k sv. maši. — Veselo znamenje je, da letos naznanjamo in priporočamo že drugo slovensko knjigo v počeščenje sv. rešnjega Telesa.

3. **Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol.** S 47 podobami. Nemški spisal dr. Frid. Knecht. Poslovenil I v a n S k u h a l a, dekan v Ljutomeru. Četrti popravljeni natis. Freiburg v Breisgavi. Herderjeva založnica. Cena vezani knjigi 26 kr. Potreba četrtega natisa Knecht-Skuhalovih zgodb najbolj priča, kako se je priljubila ta knjižica slovenskim otrokom. Pohvalno omenjal in ocenil je slovenski prevod Duh. Pastir, ko je izšel prvi natis (Gl. VI. I. str. 239.); opozarjamo pa sedaj zlasti vse katehete na priljubljene zgodbe, ker jih je visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z odlokom z dné 17. junija 1895, št. 4751 odobrilo za ljubljansko škofijo.

B.

1. **Philosophisches Jahrbuch.** Auf Veranlassung und mit Unterstützung der Görres-Gesellschaft unter Mitwirkung von Dr. Jos. Pohle, o. ö. Prof. an der königl. Akademie zu Münster i. W. und Dr. Jos. Dam. Schmitt, Prof. an der phil. theol. Lehranstalt zu Fulda, herausgegeben von Dr. Const. Gutberlet, Prof. an der phil. theol. Lehranstalt in Fulda, VIII. Band. Tega izvrstnega znanstvenega časopisa izidejo na leto štirje zvezki in stanejo 5 gl. 40 kr. — Tvarina spisov je seveda ponajveč modroslovná, nekoliko tudi apologetična. Ozira se na sedanje proizvode modroslovcev, kakor tudi na zgodovino modroslovja. Posebno mikavno je čitati pregled raznih modroslovnih proizvodov in novin. Tu vidiš, v kakem toku se giblje dandanes modroslovje. Ker ne morem tukaj natančno kritikovati, zato tudi nečem natančno poročati o vseh spisih. Omenjam samo glavne: „Der Gottesbeweis des hl. Anselm“, „Ueber Ziel und Methode der Rechtsphilosophie“ (Hertling), „Der Parsismus“ (Schanz), „Der hl. Thomas v. Aquin und sein Verständnis des Griechischen“ (Schütz), „Die mathematischen Schriften des Nicolaus Cusanus“ (Uebinger). Naš časopis priča, kako prosto in vsestransko se dá obdelovati modroslovje s katoliškega stališča. Zato je jako želeti, da bi tak časopis zanesel idejo prave vede na širne kraje. Tudi v letošnjem (1896) letniku nahajamo jako zanimive in važne spise, n. pr. Gutberletov: „Ist die Seele Thätigkeit oder Substanz?“ ali Schützov: „Der Hypnotismus“ i. dr. Torej veseli kličemo: Naprej katoliška veda!

2. **Bibel und Wissenschaft.** Grundsätze und deren Anwendung auf die Probleme der biblischen Urgeschichte. Hexaëmeron, Sintflut, Völkertafel, Sprachverwirrung. — Zugleich als Antwort auf den Artikel: „Grundsätzliches zur katholischen Schriftauslegung“ von Dr. Franz Kaulen im Literarischen Handweiser 1895, Nr. 4. und 5. Von Dr. Aemilian Schöpfer, Professor an der fürstbisch. theol. Lehranstalt in Brixen. Mit Approbation des hochw. Fürstbischofs von Brixen. Brixen. Verlag der Buchhandlung des kathol.-politischen Pressvereins. 1896, 8°. Str. 279. Cena 1'80. — Malo tako zanimivih knjig mi je prišlo v roke, kakor je ta-le. Ne samo, da je povod temu delu znamenit, tudi predmet je veličaven. Zaradi knjige „Geschichte des alten Testaments“ je bil dr. Kaulen ostro prijel pisatelja dr. Schöpferja. A, da se je slavni učenjak Kaulen v svoji kritiki prenagril in — skoro bi rekli — vrezal, to dokazuje v našem delu Schöpfer. Ne samo polemično je to delo, ampak tudi vrlo poučno, hermenevtično in dogmatično. Pisava je mirna, dostojna, dokazovanje zmagovito. Najprej pojasnjuje pisatelj splošna načela v razlaganju takih mest, ki se dotikajo znanstva, v drugem delu pa kaže posebej, kako se po teh načelih razlaga hexaëmeron, vesoljni potop, pogl. 10. Mojzeso 1. knjige in babilonska zmešnjava jezikov. Pisatelj se naslana na trdno tradicijo veličih učenikov, na nauk svetega Tomaža in na pismo sv. očeta „Providentissimus“: „De studiis scripturae sacrae“. Razven v dveh mestih smo naši vseskozi trdne nauke in dokaze in točne izraze. Zato knjigo vsem prijateljem bogoslovnega znanja in napredka priporočamo najtopleje, pisatelju pa častitamo in želimo zaželenega zdravja na očeh. Dr. Fr. L.